

LATVIJAS UNIVERSITĀTE
IZGLĪTĪBAS ZINĀTŅU
UN PSIHOLOĢIJAS
FAKULTĀTE

Izpratne par ģimenes veidošanas vērtībām un tikumos balstītu dzimumaudzināšanu Latvijas izglītības sistēmā

Pētījuma aptaujas rezultātu apkopojums
(kvantitatīvo datu analīzes rezultāti)

2025. gada oktobris

TEHNISKĀ INFORMĀCIJA

PĒTĪJUMA ĪSTENOTĀJS	Latvijas Universitātes Izglītības zinātņu un psiholoģijas fakultātes Pedagoģijas zinātniskais institūts sadarbībā ar Rait Group datu ievākšanai un sākotnējai analīzei
PĒTĪJUMA MĒRĶIS	Izpētīt sabiedrības izpratni par ģimenes veidošanas vērtībām, kā arī vajadzības un labās prakses piemērus tikumos balstītas dzimumaudzināšanas īstenošanā Latvijas izglītības sistēmā
PĒTĪJUMA VEIDS	Aptauja (n=1198)
MĒRĶA GRUPAS	Vecāki, skolotāji un studenti (topošie skolotāji)
ĢEOGRĀFISKAIS PĀRKLĀJUMS	Visi Latvijas reģioni (Rīgas reģions, Vidzeme, Kurzeme, Zemgale un Latgale)
PĒTĪJUMA SPECIFIKA	<ul style="list-style-type: none">• Respondentu atlase: pētījumā piedalījās vecāki, skolotāji un studenti, kuri brīvprātīgi piekrita aizpildīt aptauju• Dati iegūti ar tiešsaistes anketēšanu, apstrādei izmantotas aprakstošās statistikas metodes

APTAUJAS NORISES LAIKS

2025. gada maijs

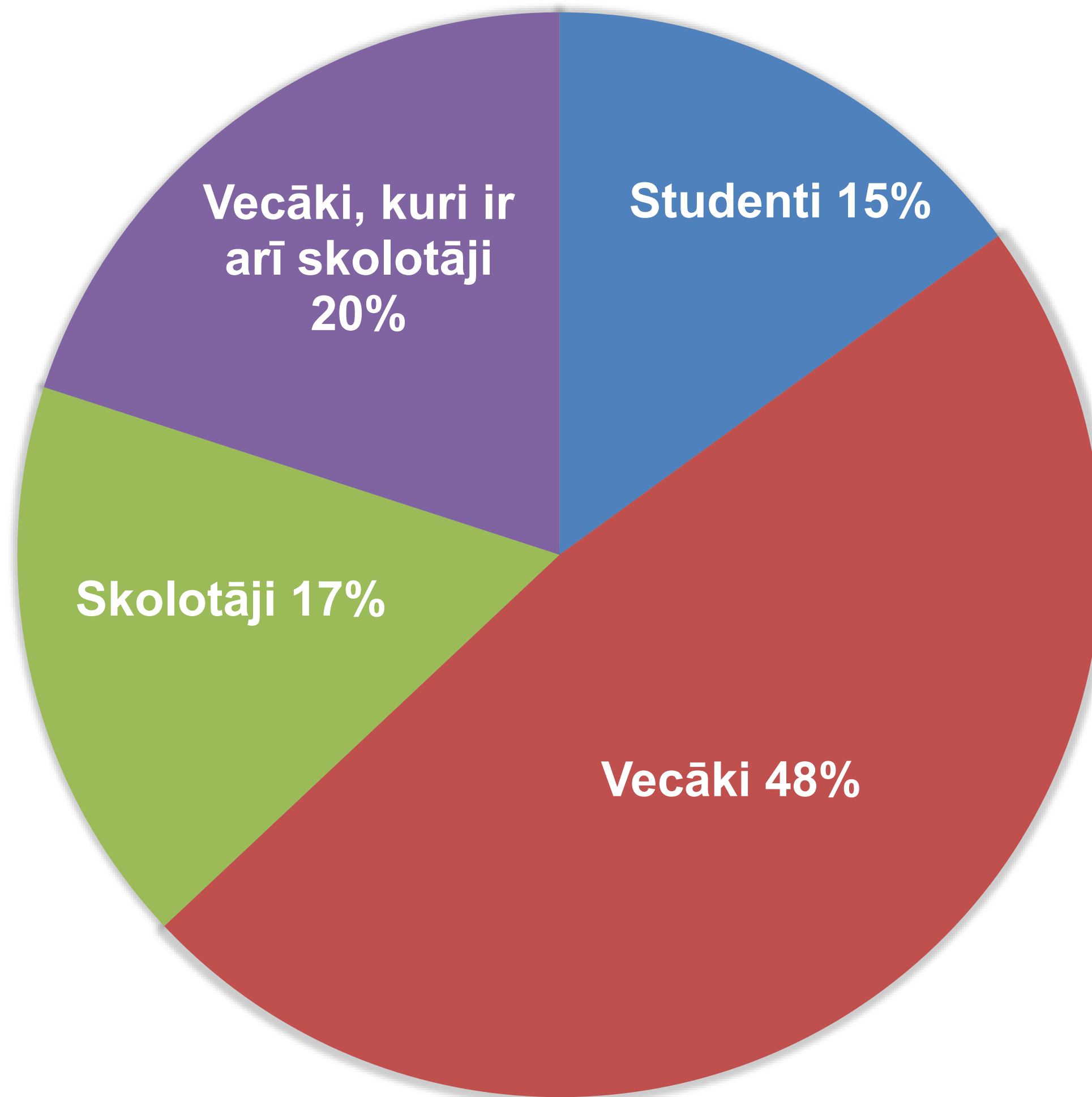
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

APTAUJAS UZBŪVE

- **Respondentu raksturojums**
 - Demogrāfiskie jautājumi (loma, dzimums, vecums, reģions, apdzīvotas vietas tips)
- **Ģimenes vērtības (A1)**
 - Ģimenes vērtību nozīmīgums (7 principi)
 - Laimīgas ģimenes raksturojums (brīvās atbildes)
- **Izpratne un pieejas dzimumaudzināšanā (A2)**
 - Asociācijas ar vārdu salikumu “tikumiska dzimumaudzināšana” (brīvās atbildes)
 - Dzimumaudzināšanas pieejas skolās (7 pieejas)
- **Dzimumaudzināšana skolā: saturs un sadarbība (A3)**
 - Tēmu nozīmīgums dzimumaudzināšanā (6 tēmas)
 - Attieksme pret dzimumattiecību uzsākšanu 12-15 un 16-18 gadu vecumā (5 apgalvojumi)
 - Skolas un vecāku sadarbība dzimumaudzināšanā (3 iespējas; brīvās atbildes)
 - Skolotāju izglītošanas vajadzības saistībā ar dzimumaudzināšanu (6 apgalvojumi)
- **Priekšnoteikumi un vajadzības dzimumaudzināšanas pieejas ieviešanai (A4)**
 - Ģimenes vērtībās balstītas dzimumaudzināšanas ieviešana Latvijas izglītības sistēmā (10 vajadzības; brīvās atbildes)
- **Labā prakse (A5)**
 - Labās prakses piemēri dzimumaudzināšanā (brīvās atbildes)

Respondentu raksturojums -LOMA

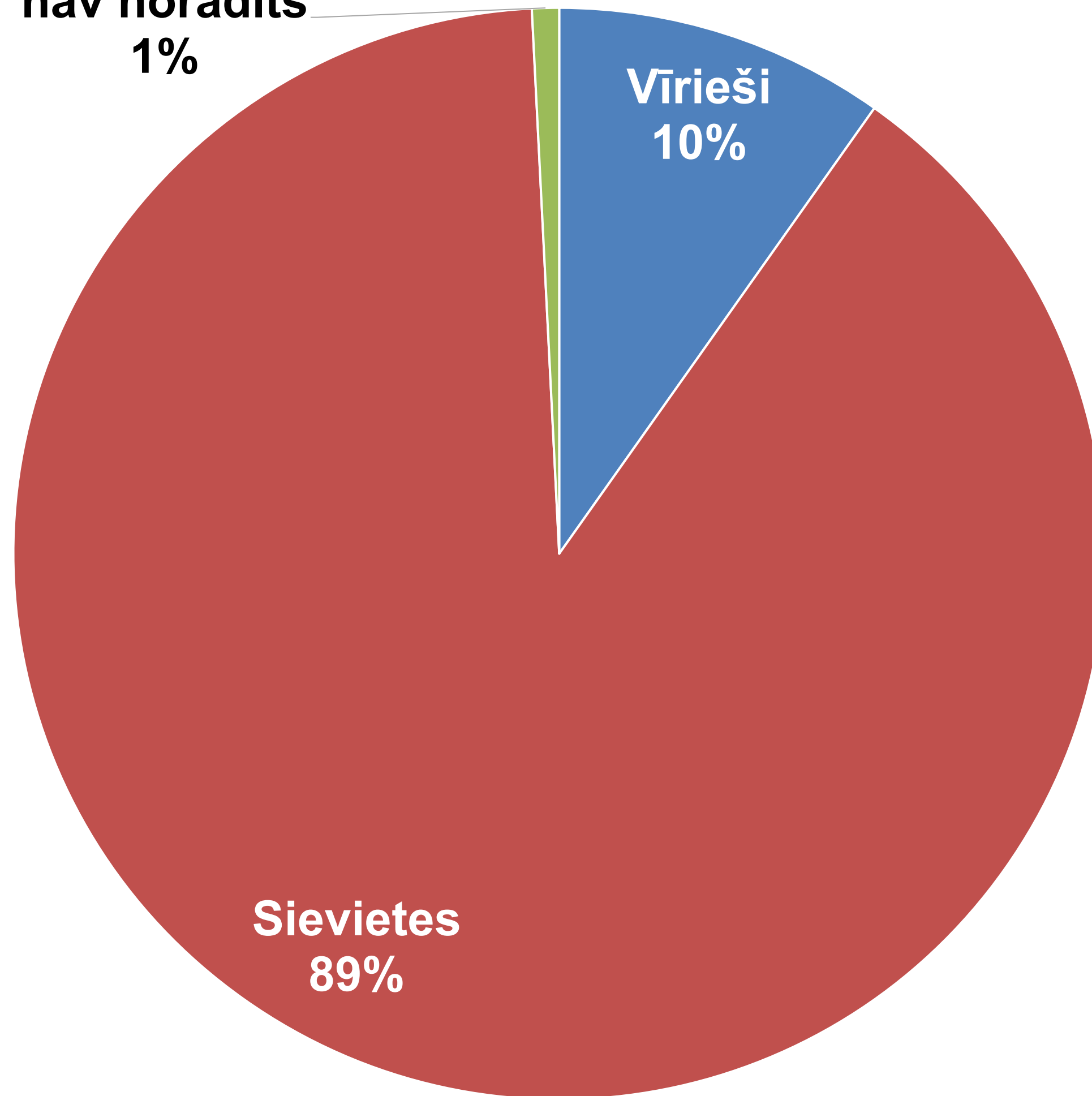
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Respondentu raksturojums -DZIMUMS

Dzimums
nav norādīts
1%

Vīrieši
10%

Sievietes
89%

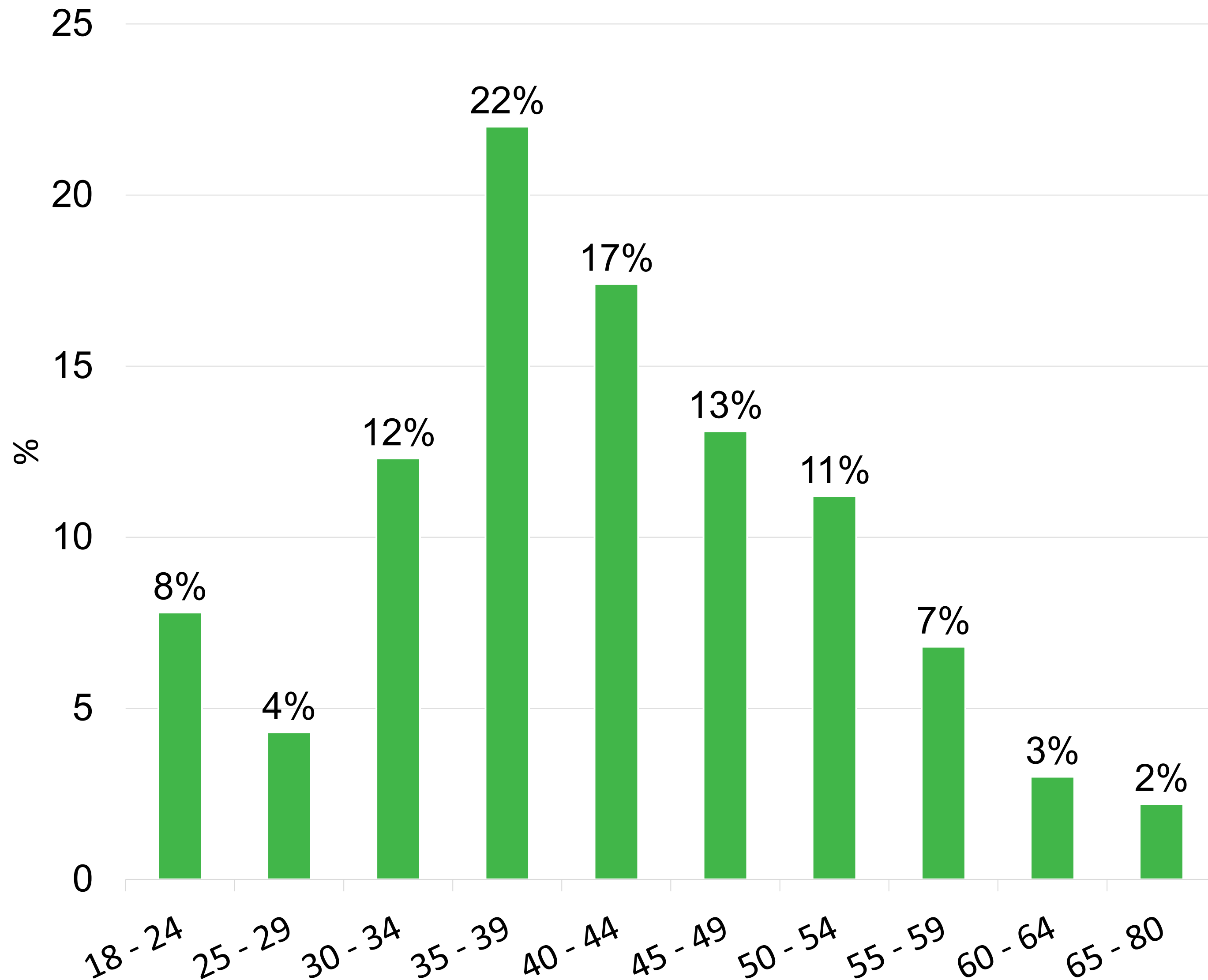

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

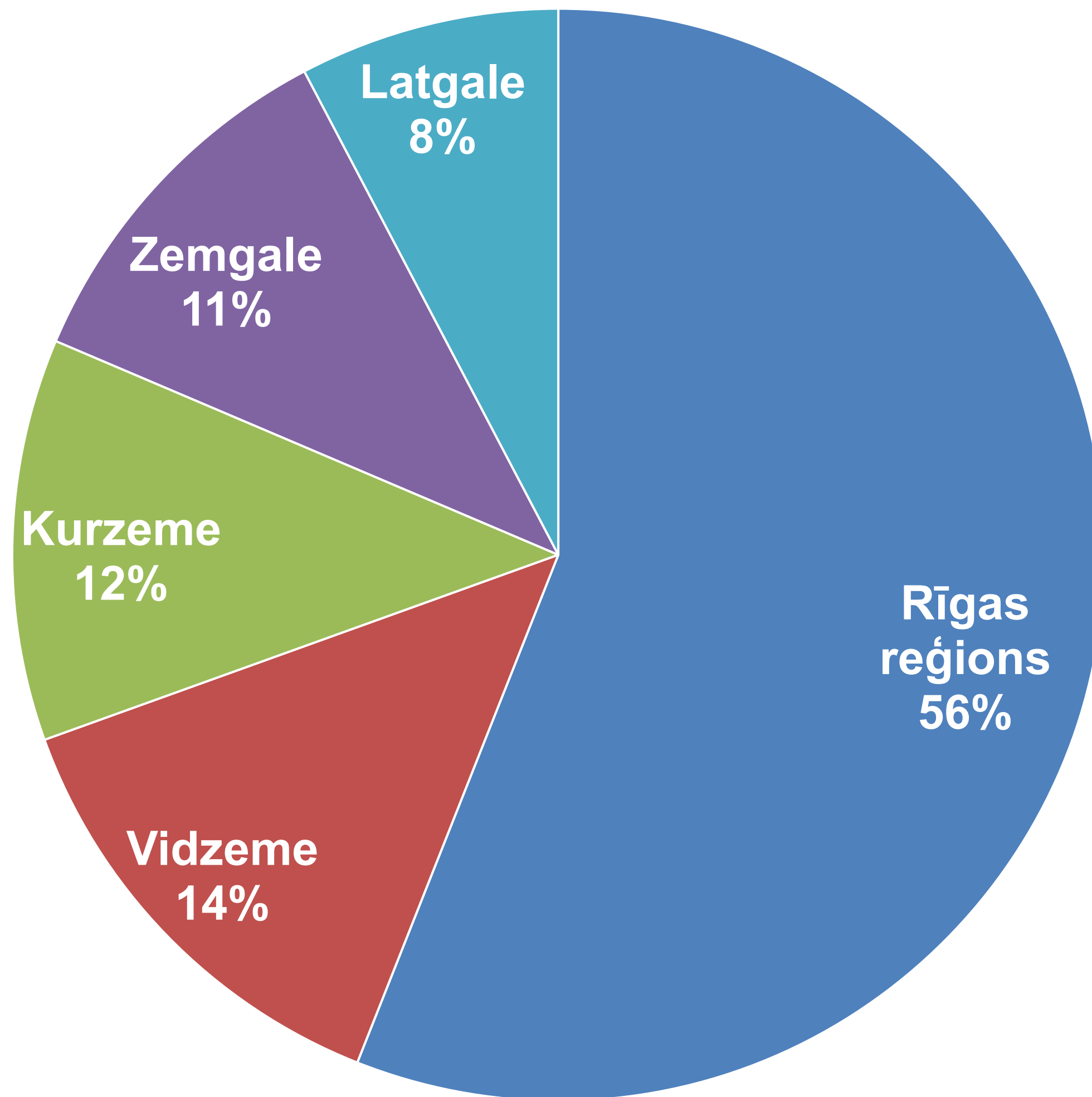
Respondentu raksturojums - VECUMS

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

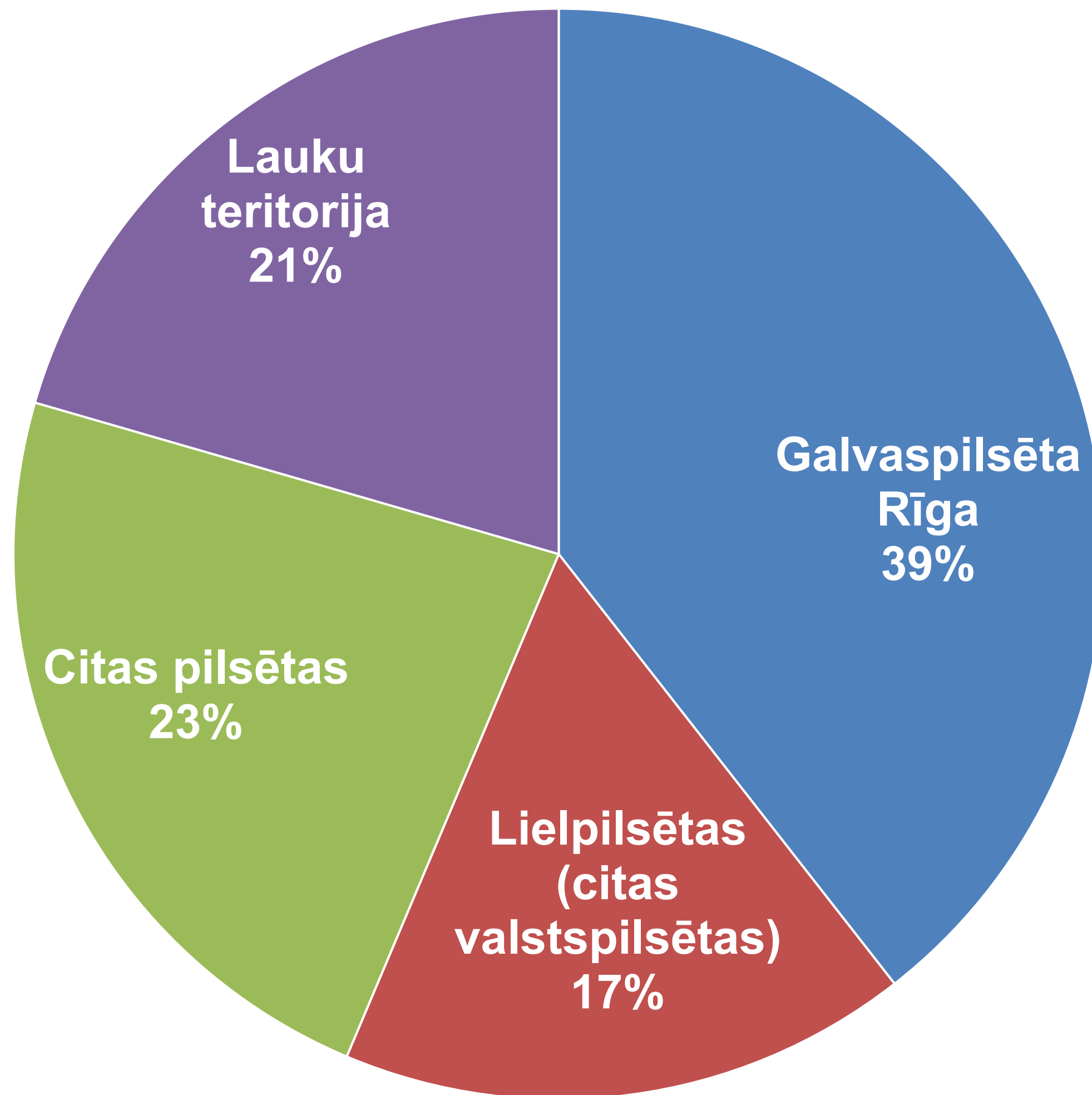

Respondentu raksturojums - REĢIONS

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Respondentu raksturojums – APDZĪVOTAS VIETAS TIPS

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

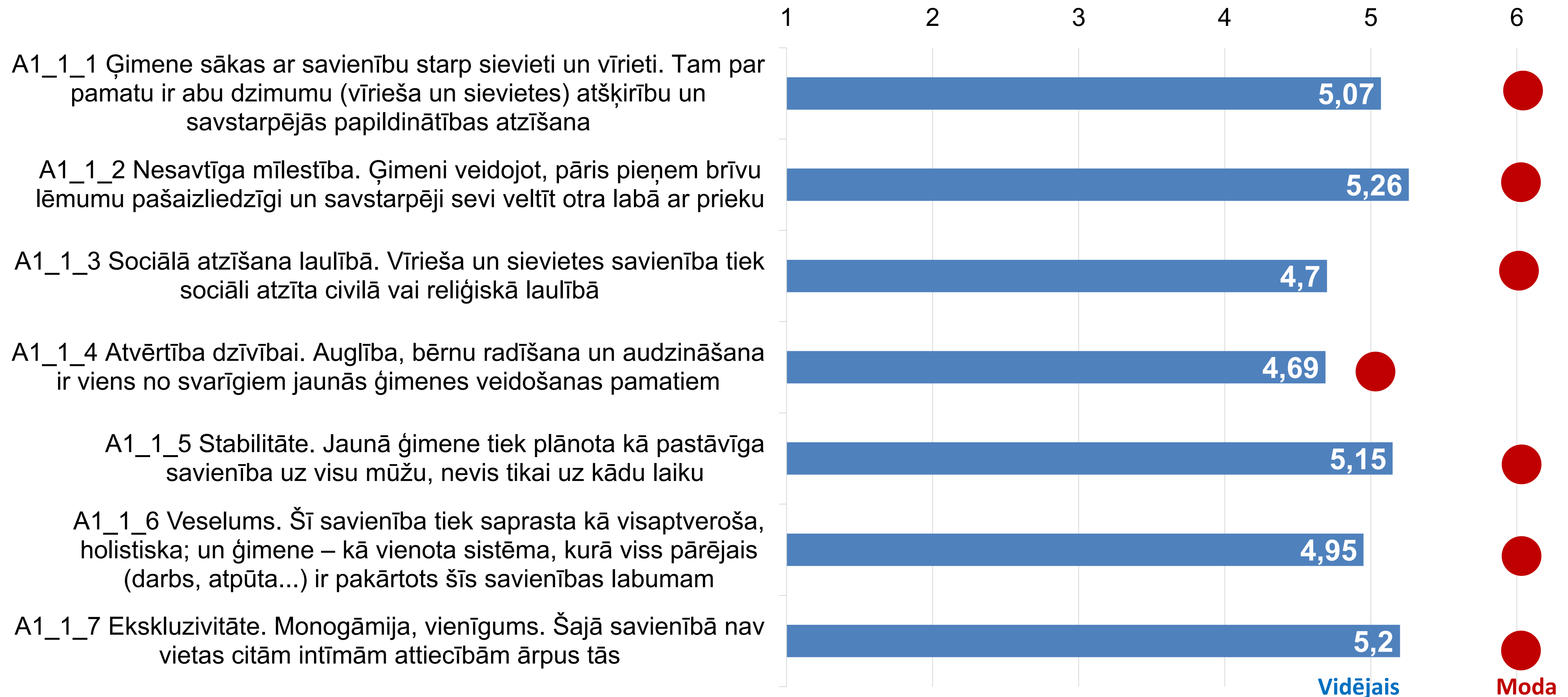
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

ĢIMENES VĒRTĪBAS

Ģimenes vērtību nozīmīgums

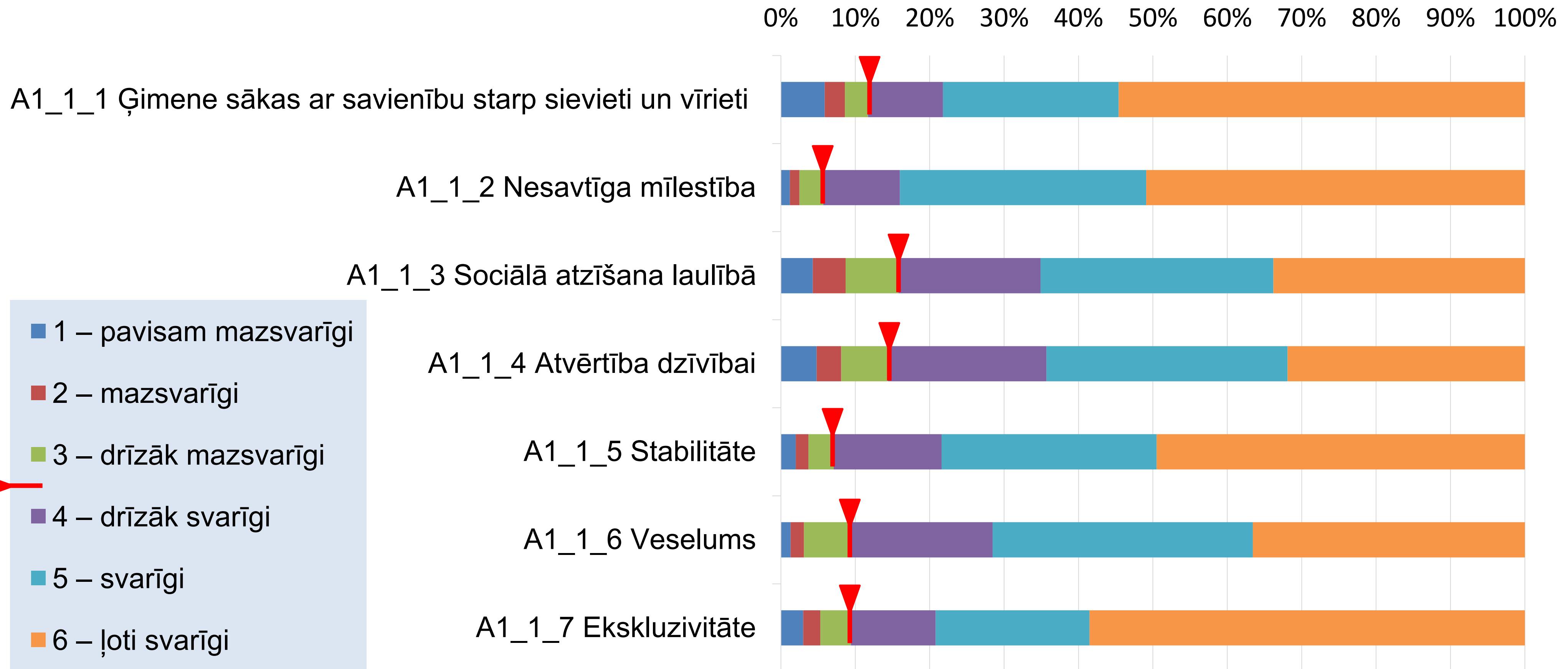
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Cik svarīgi, izglītojot jauniešus dzimumaudzināšanas jomā, būtu ietvert šādus principus un vērtības?

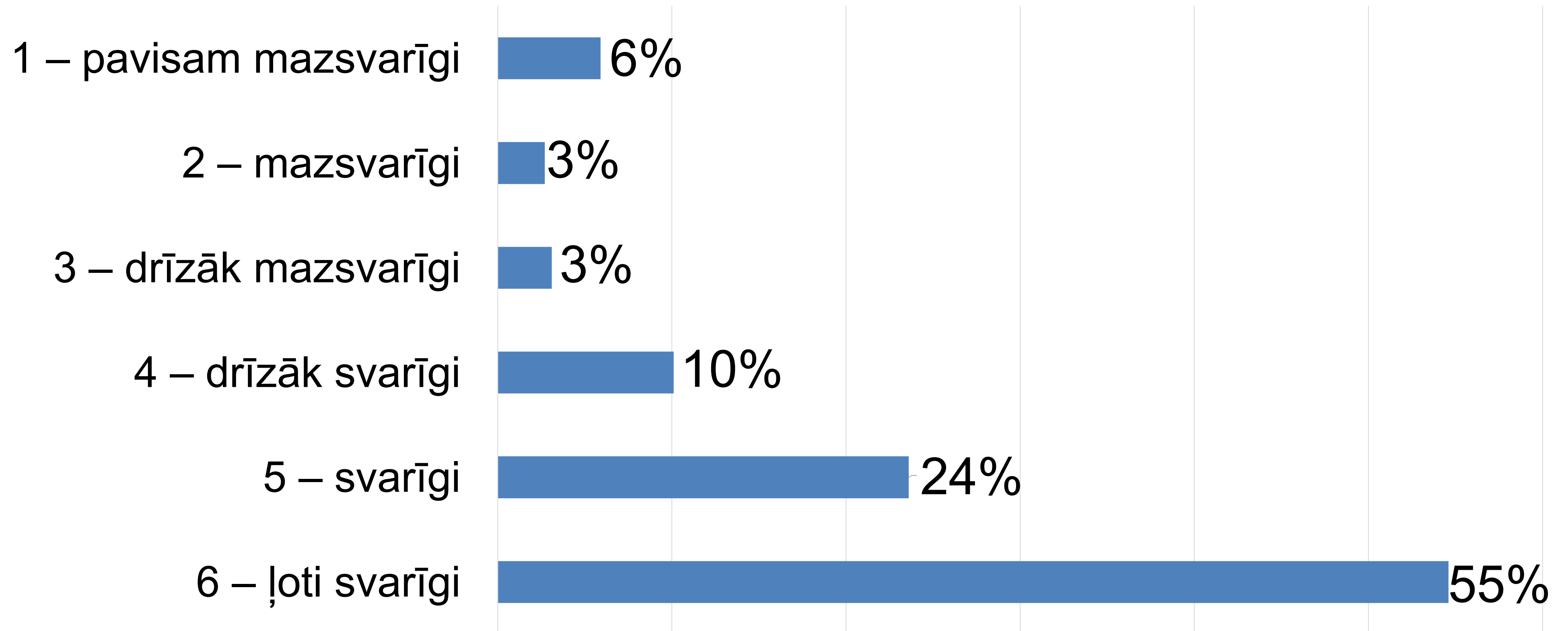
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

A1_1_1 Ģimene sākas ar savienību starp sievieti un vīrieti

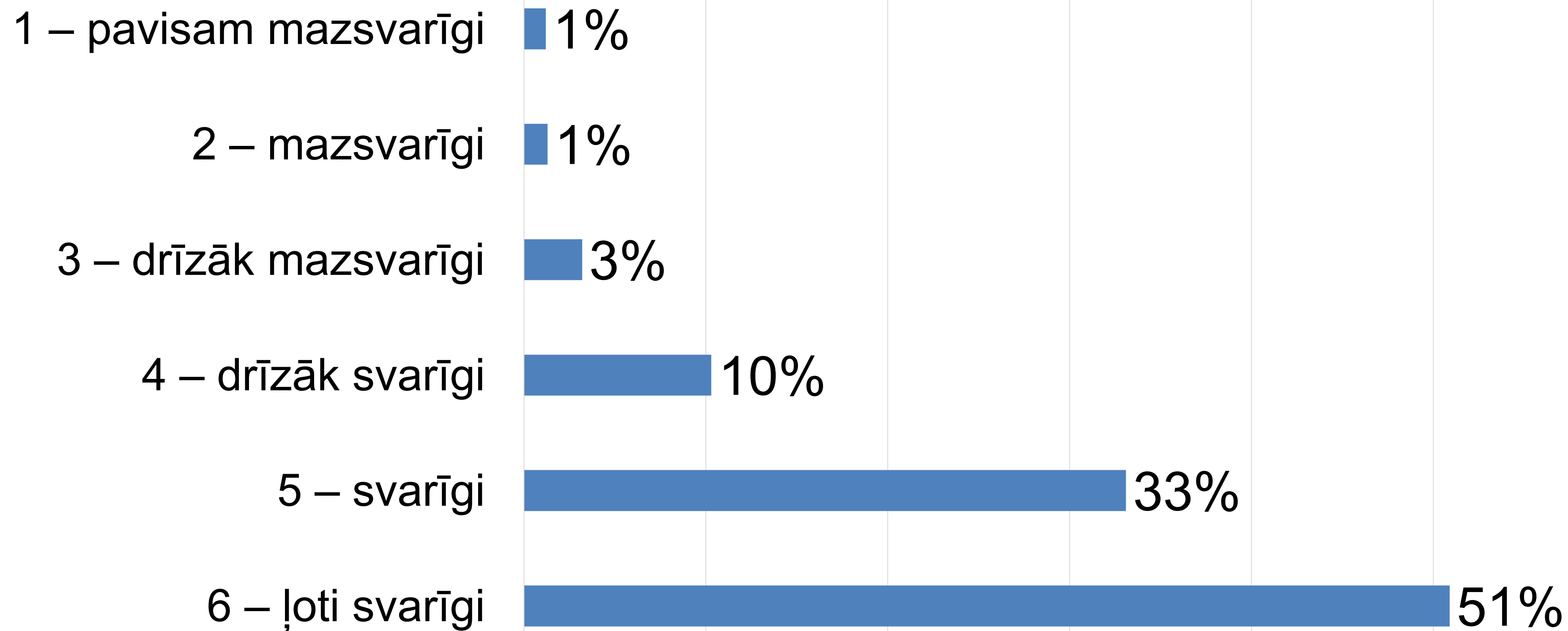
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

A1_1_2 Nesavtīga mīlestība

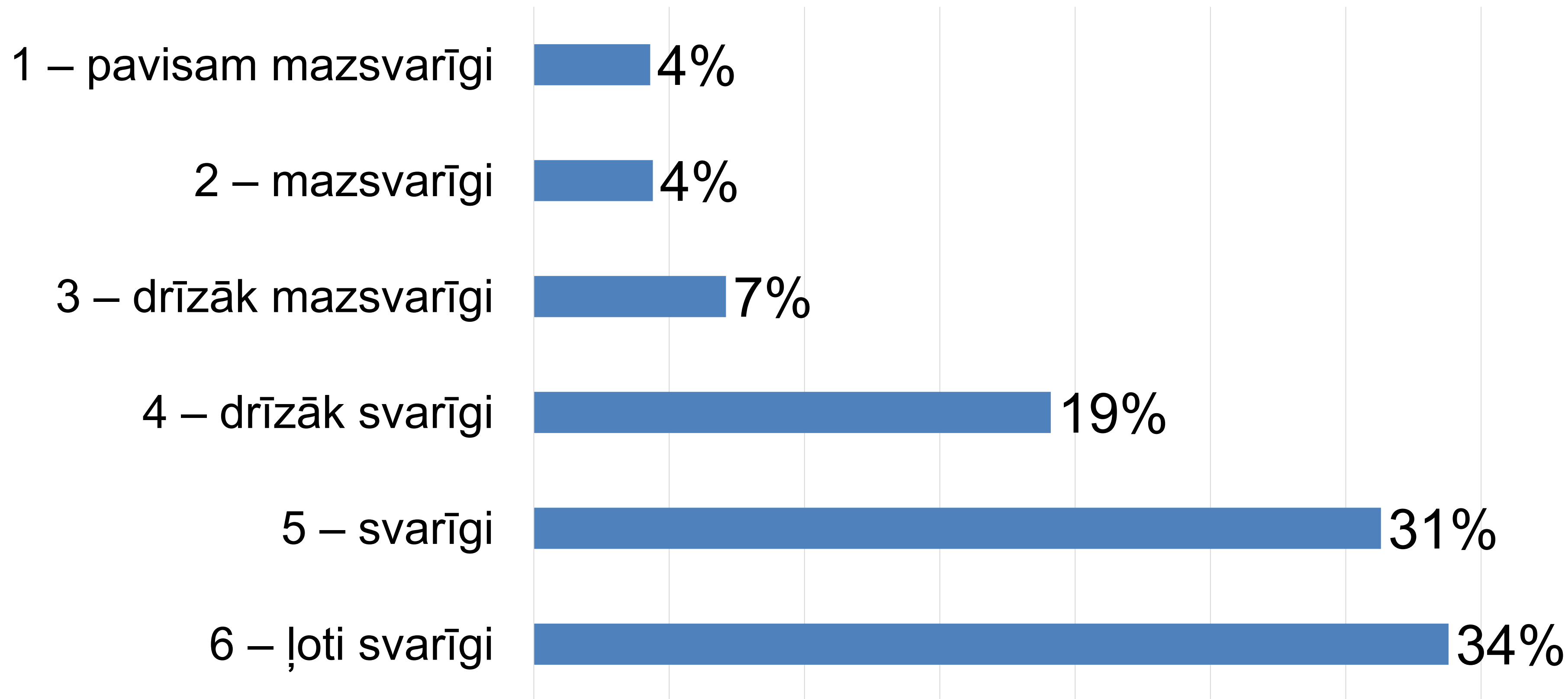
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

A1_1_3 Sociālā atziņšana laulībā

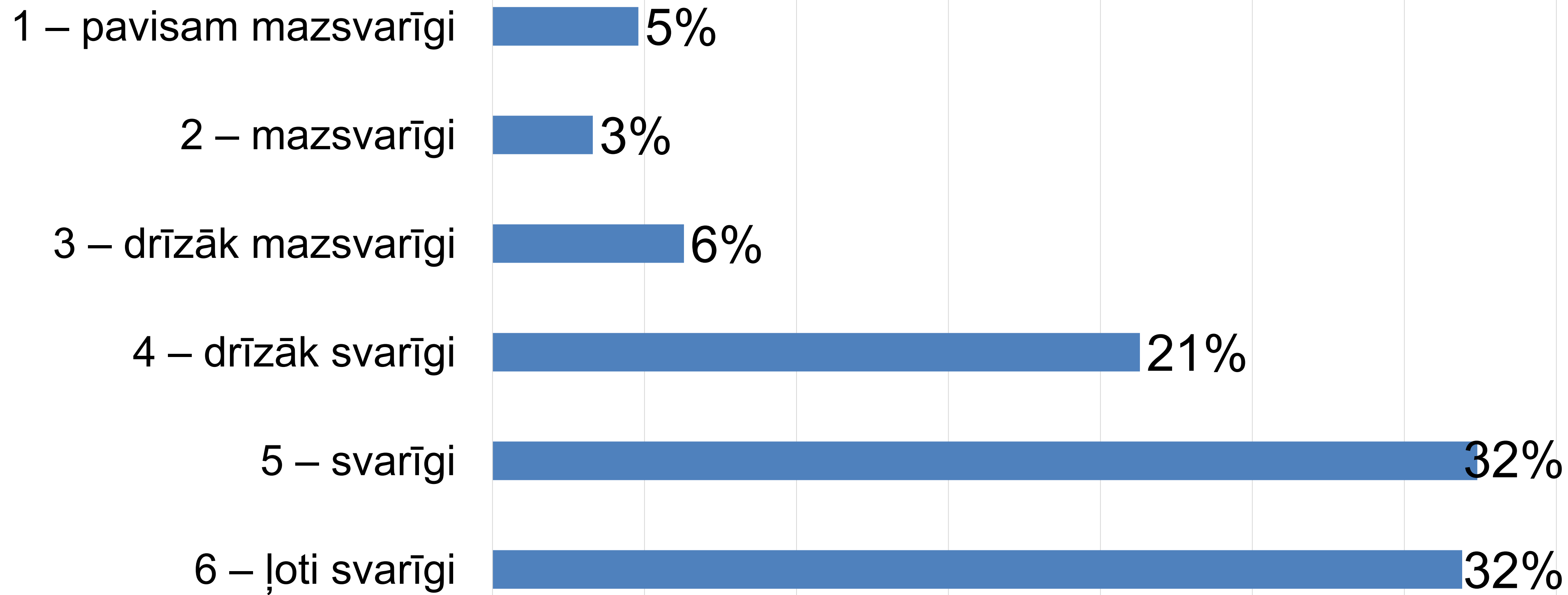
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

A1_1_4 Atvērtība dzīvībai

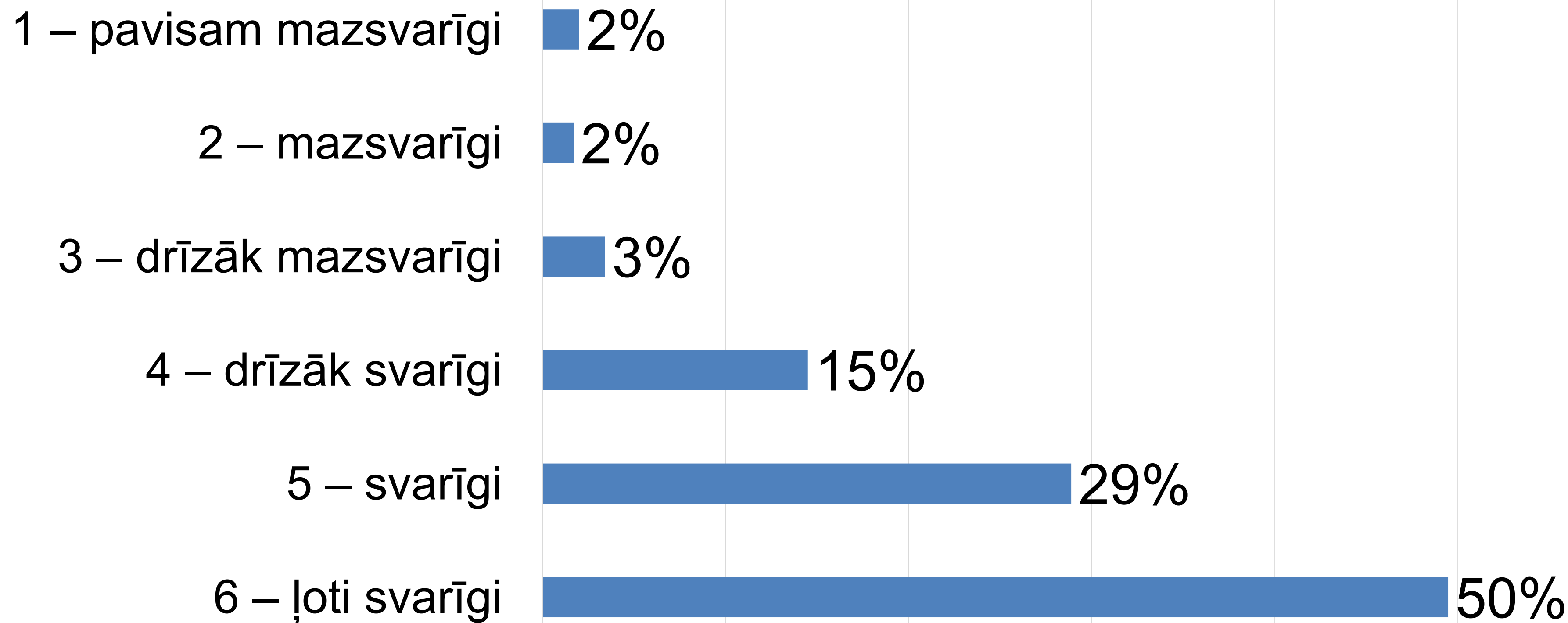
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

A1_1_5 Stabilitāte

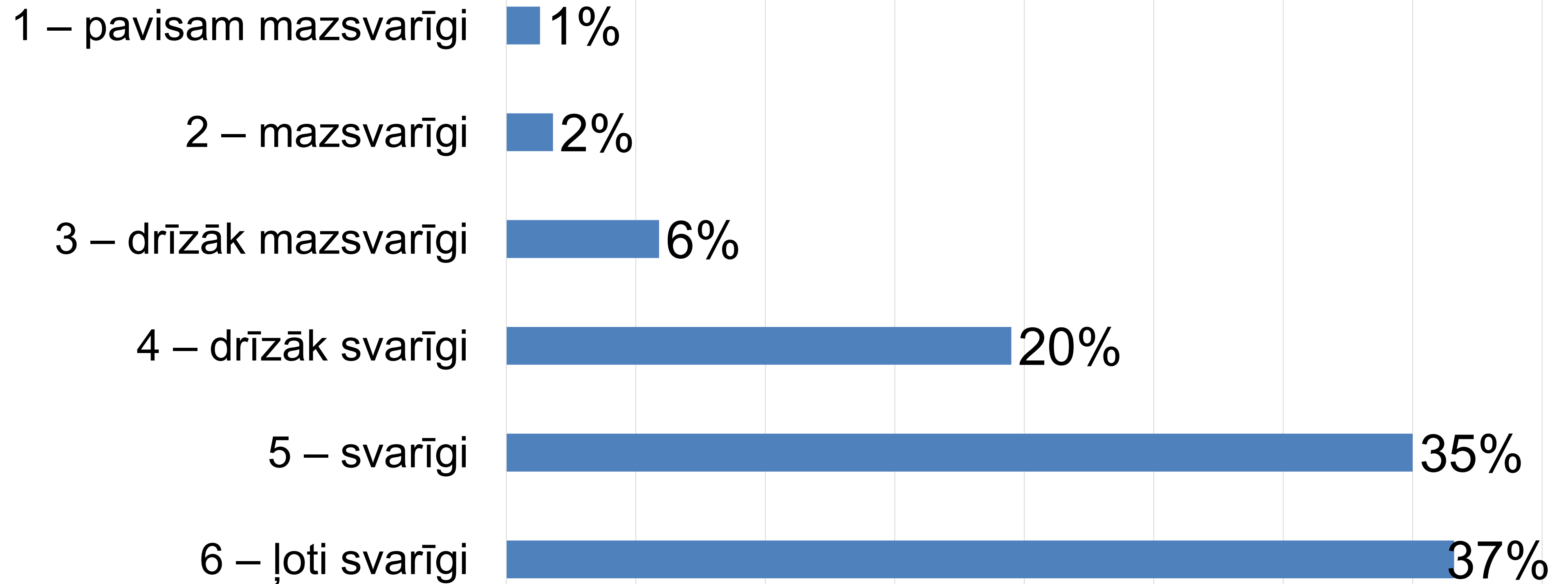
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

A1_1_6 Veselums

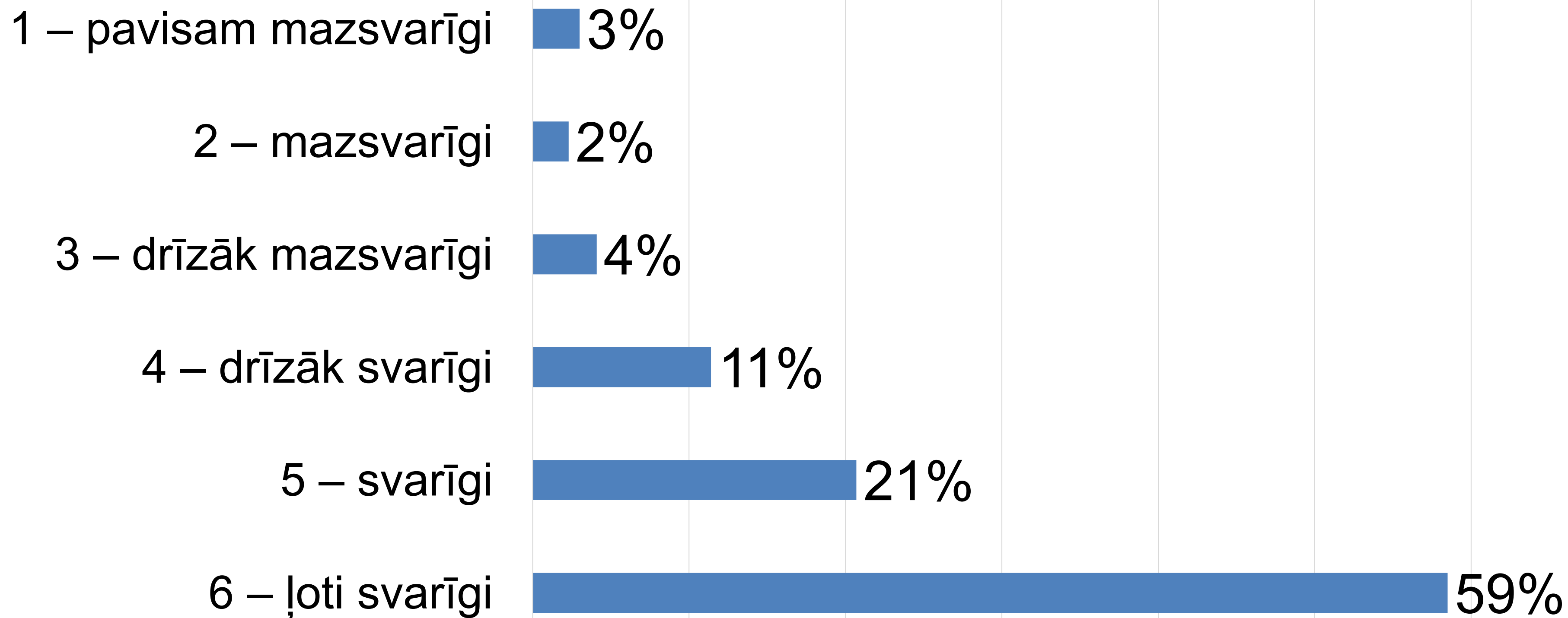
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

A1_1_7 Ekskluzivitāte

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

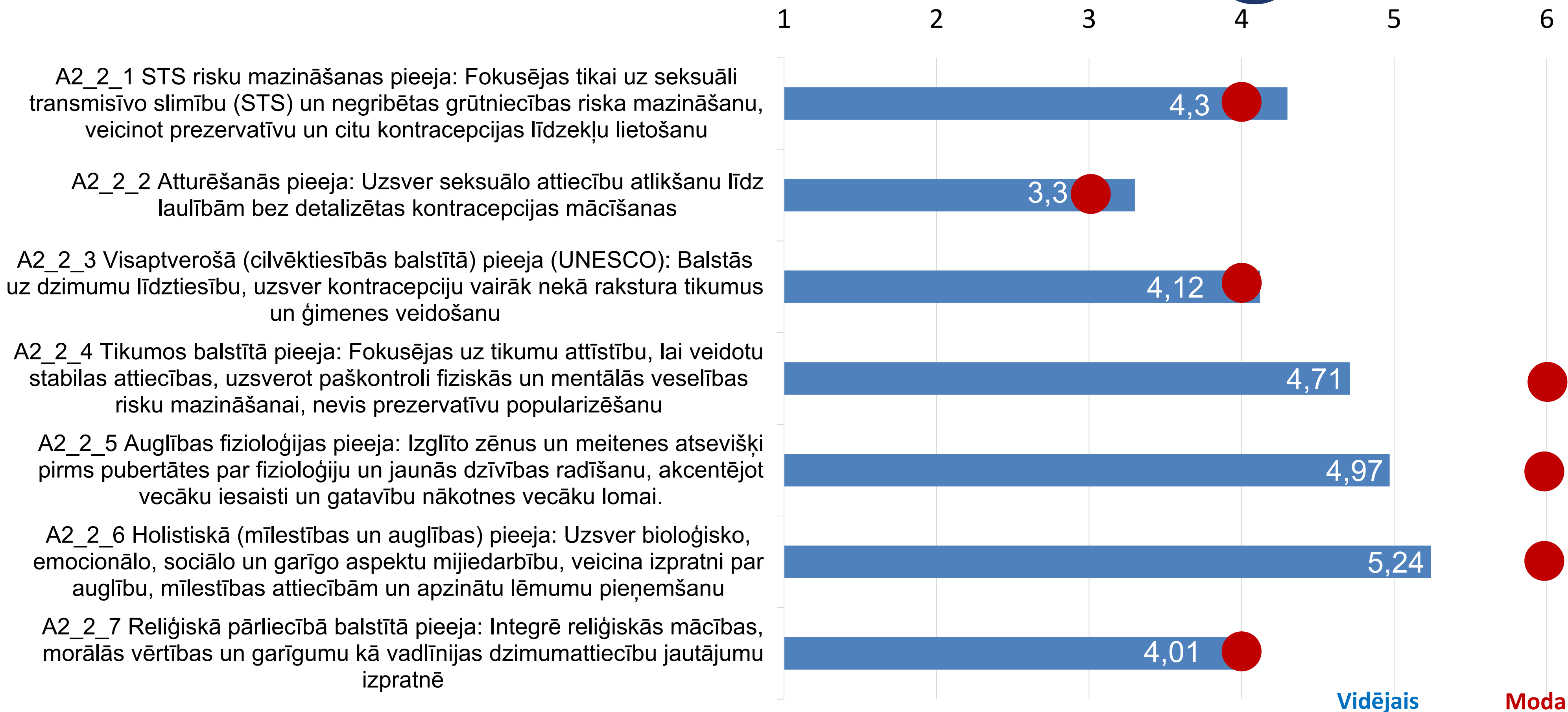
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

DZIMUMAUDZINĀŠANAS PIEEJAS

Dzimumaudzināšanas pieejas skolā

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Vidējais

Moda

Kā Jūs vērtējat šo pieeju piemērotību izmantošanai dzimumaudzināšanā skolās?

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

A2_2_1 STS risku mazināšanas pieeja

A2_2_2 Atturēšanās pieeja

A2_2_3 Visaptverošā (cilvēktiesībās balstītā) pieeja (UNESCO)

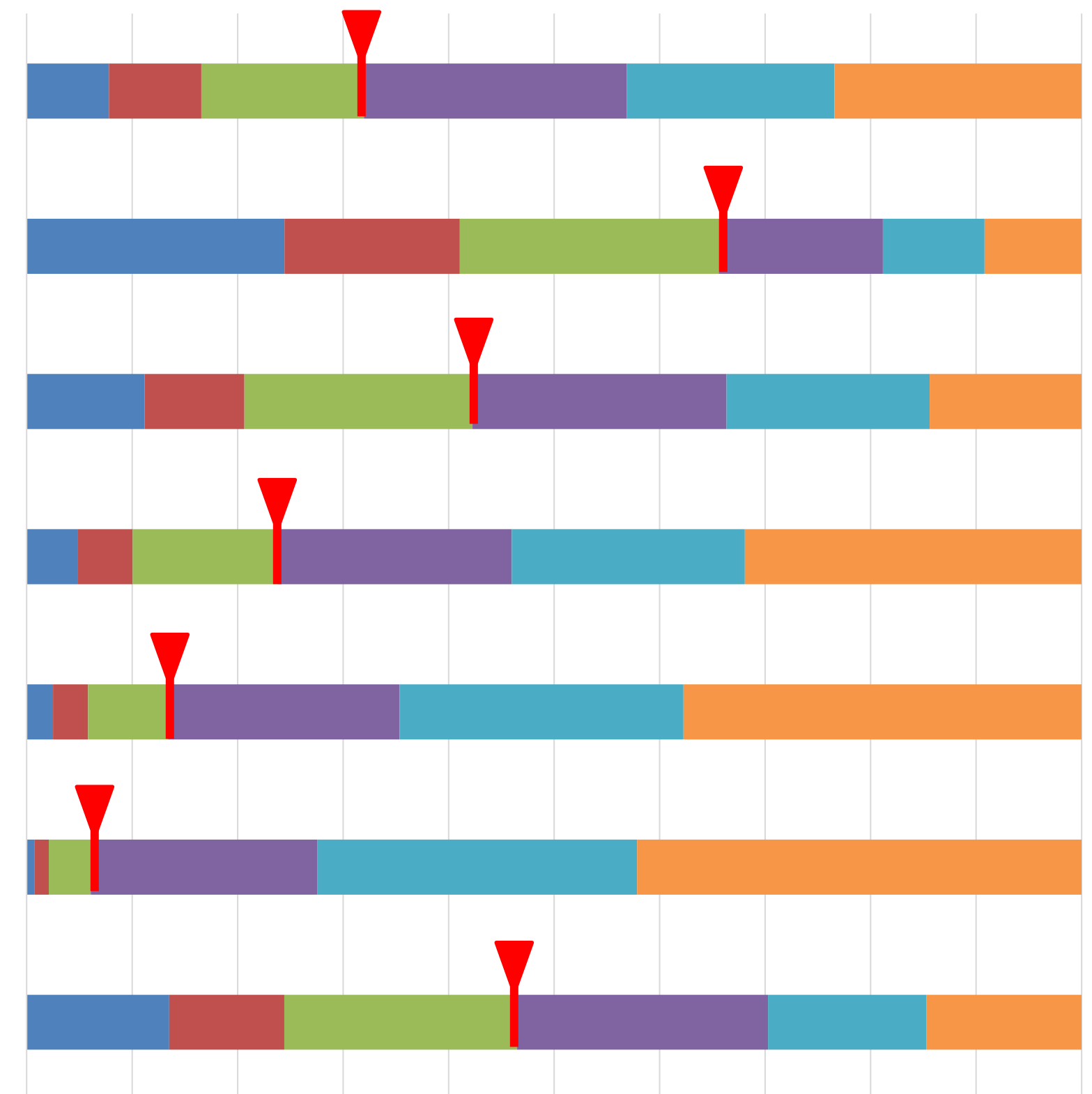
A2_2_4 Tikumos balstītā pieeja

A2_2_5 Auglības fizioloģijas pieeja

A2_2_6 Holistiskā (mīlestības un auglības) pieeja

A2_2_7 Reliģiskā pārliecībā balstītā pieeja

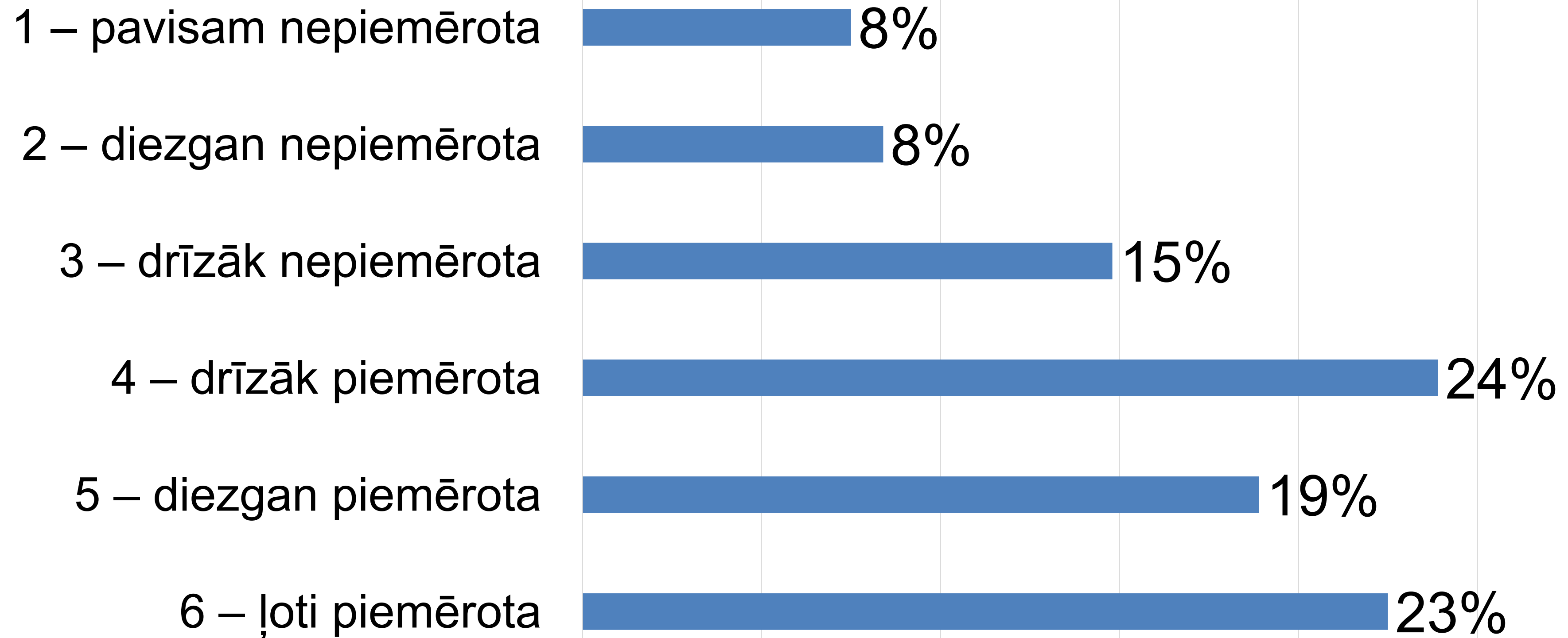
- 1 – pavisam nepiemērota
- 2 – diezgan nepiemērota
- 3 – drīzāk nepiemērota
- 4 – drīzāk piemērota
- 5 – diezgan piemērota
- 6 – ļoti piemērota

A2_2_1 STS risku mazināšanas pieeja

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

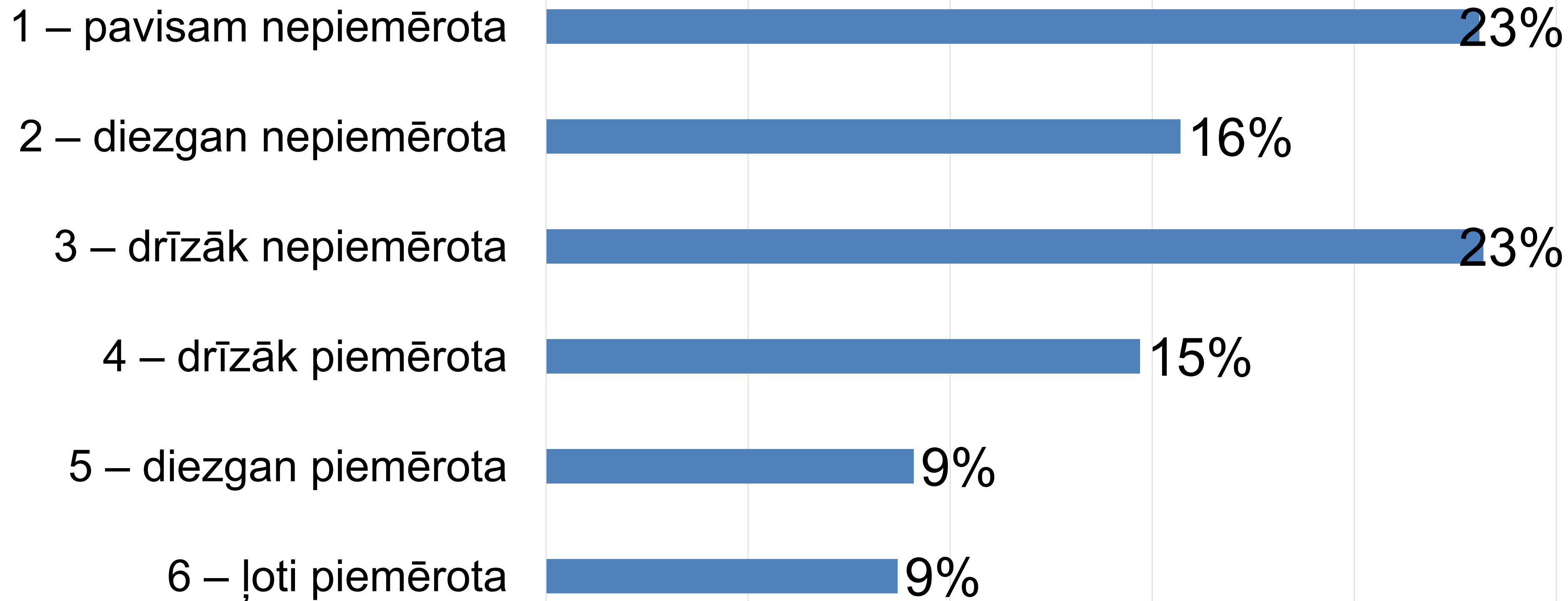

Nav viedokļa = 3%

A2_2_2 Atturēšanās pieeja

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

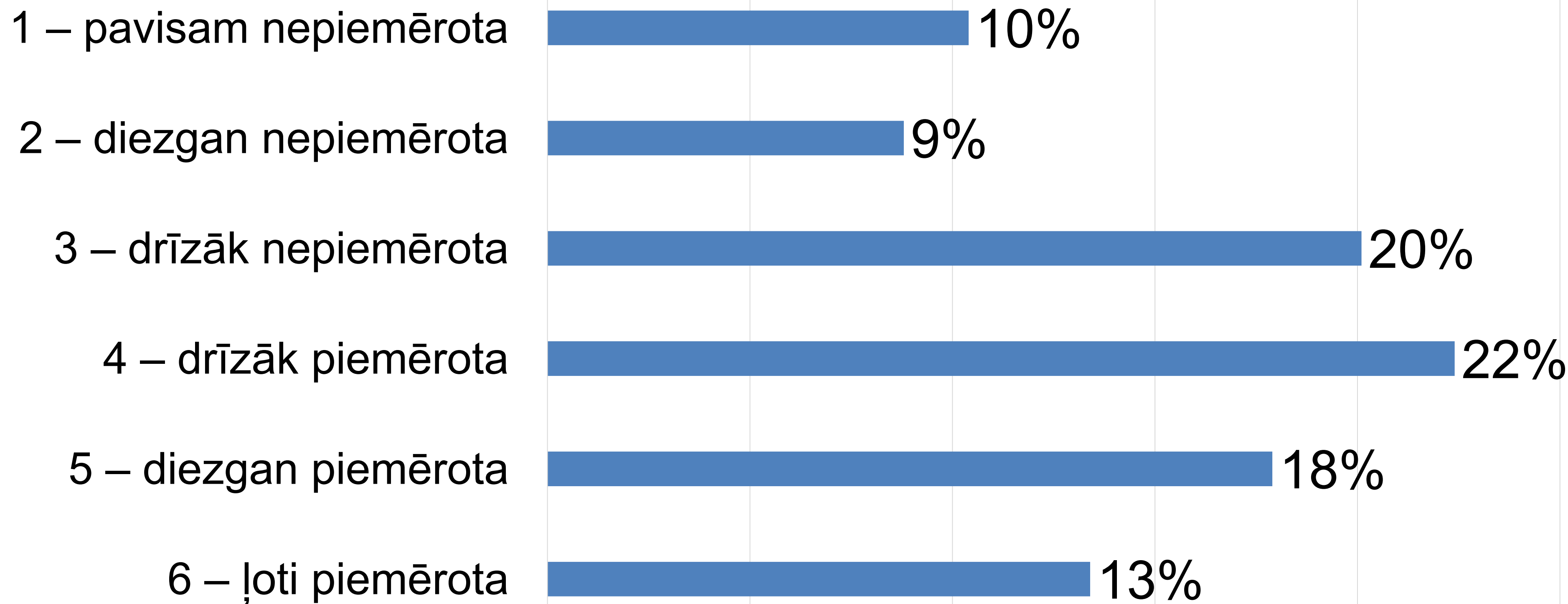

Nav viedokļa = 5%

A2_2_3 Visaptverošā (cilvēktiesībās balstītā) pieeja (UNESCO)

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

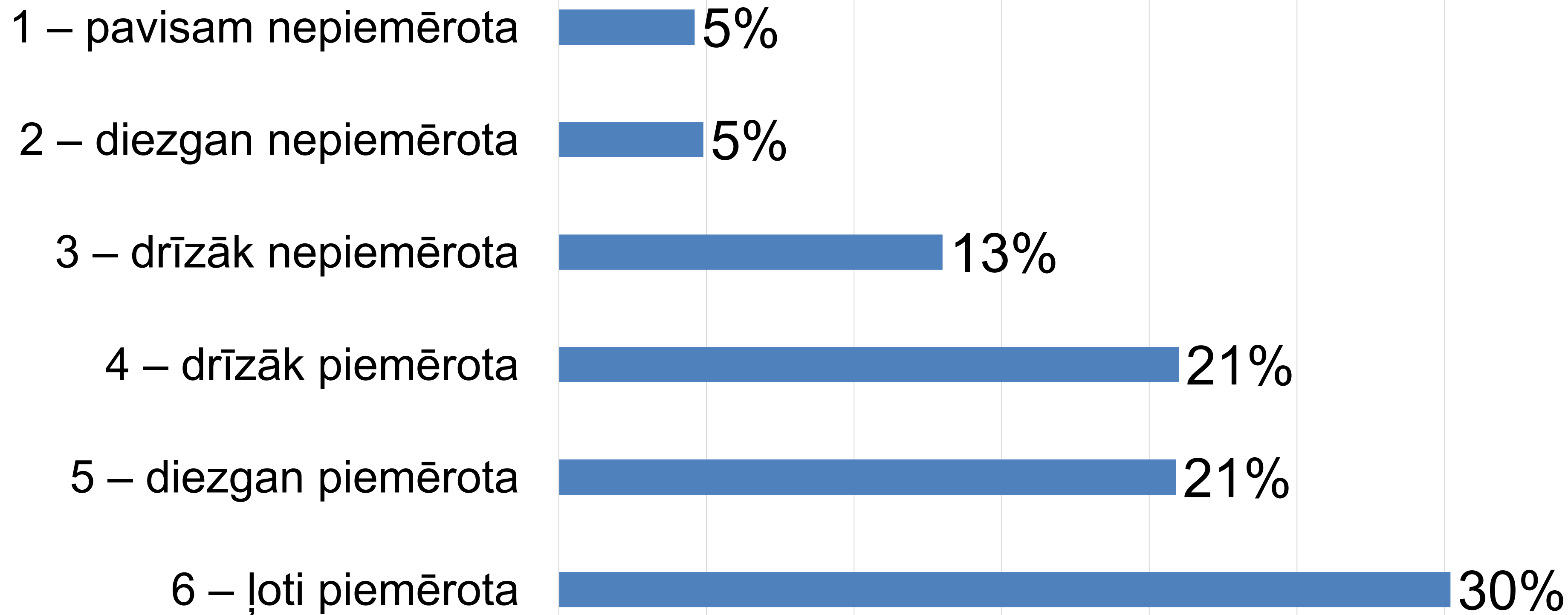

Nav viedokļa = 8%

A2_2_4 Tikumos balstītā pieeja

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

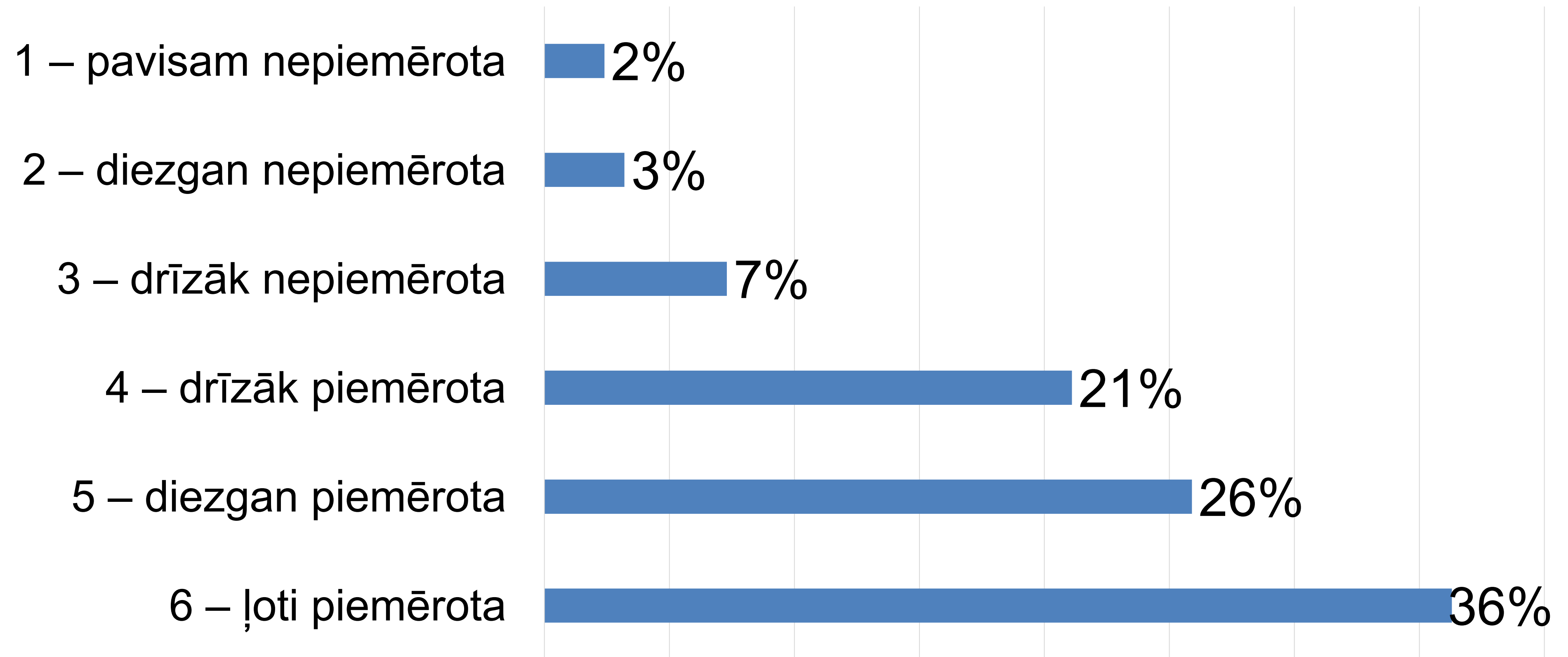

Nav viedokļa = 5%

A2_2_5 Auglības fizioloģijas pieeja

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

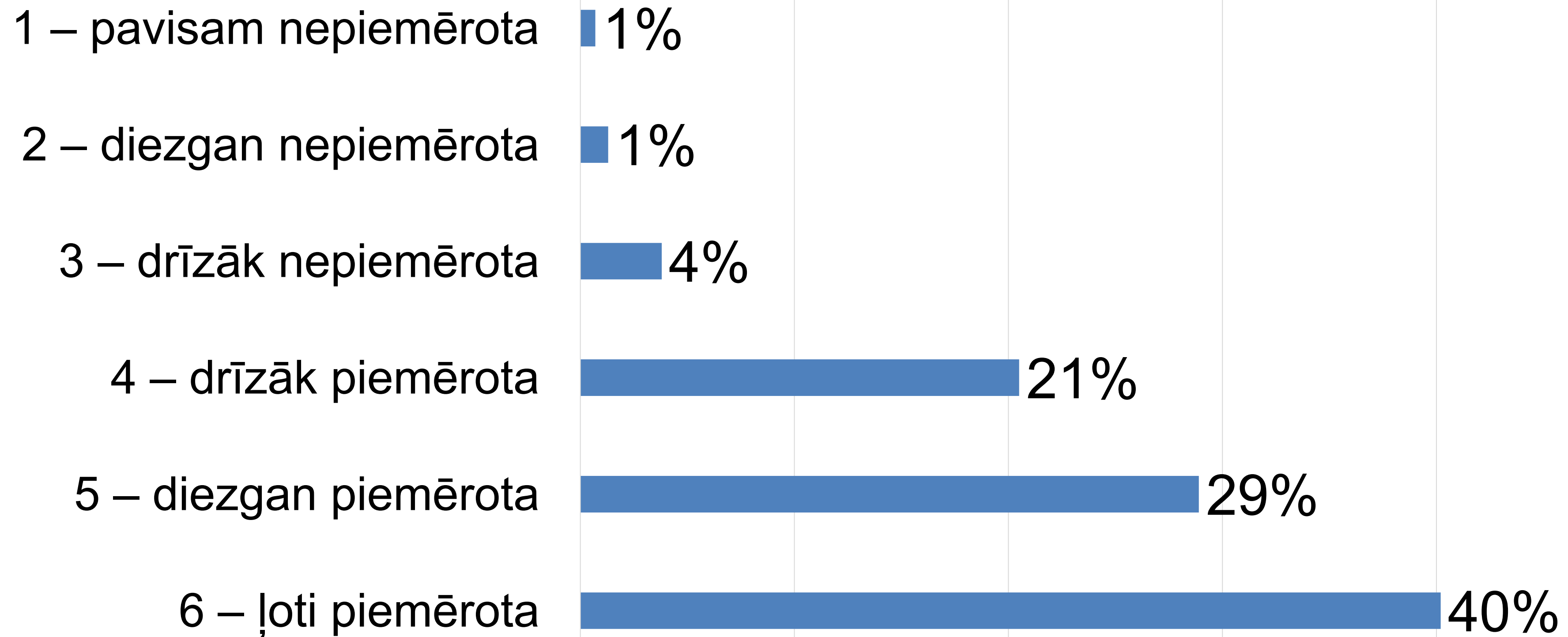

Nav viedokļa = 5%

A2_2_6 Holistiskā (mīlestības un auglības) pieeja

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

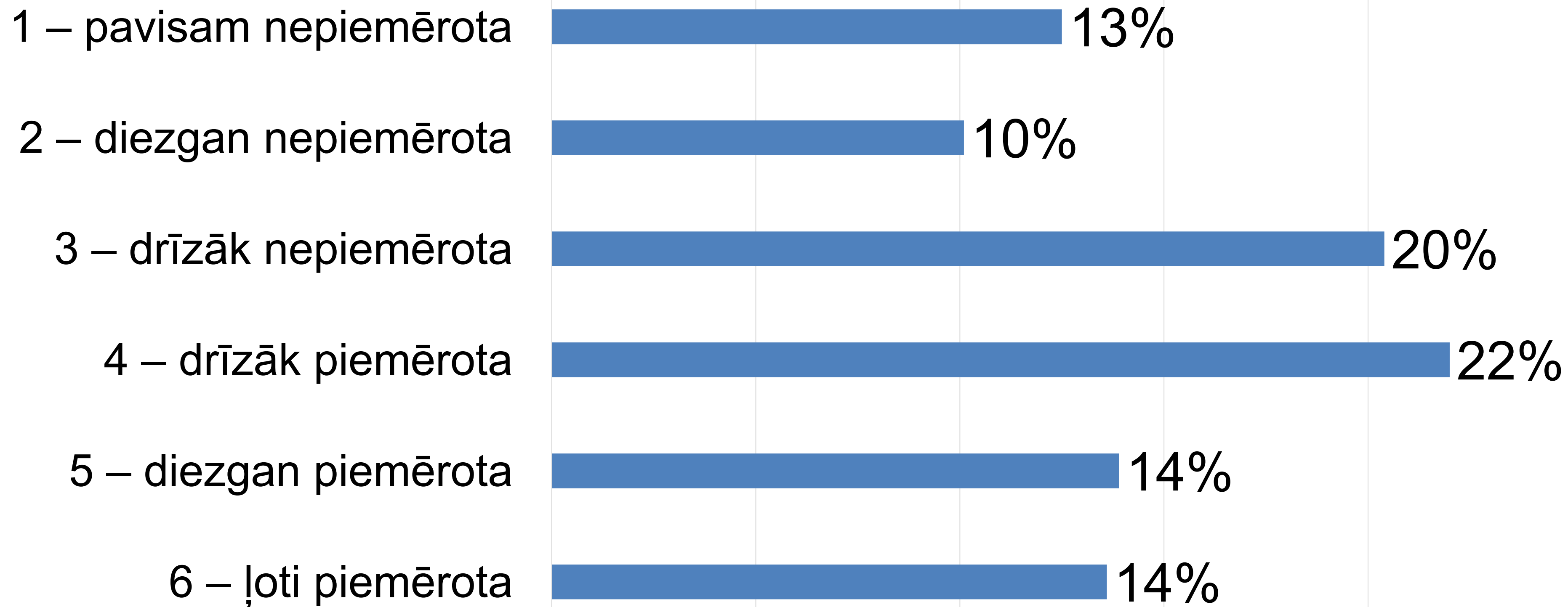

Nav viedokļa = 4%

A2_2_7 Reliģiskā pārliecībā balstītā pieeja

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Nav viedokļa = 7%

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

DZIMUMAUDZINĀŠANA SKOLĀ: SATURS UN SADARBĪBA

Svarīgākās tēmas dzimumaudzināšanā

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Cik svarīgi ir dzimumaudzināšanā iekļaut šīs tēmas?

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

0% 10% 20% 30% 40% 50% 60% 70% 80% 90% 100%

A3_1_1 Bioloģiskie un fizioloģiskie procesi

A3_1_2 Dzimumtieksme un ar to saistīto
emociju un rīcības vadīšana

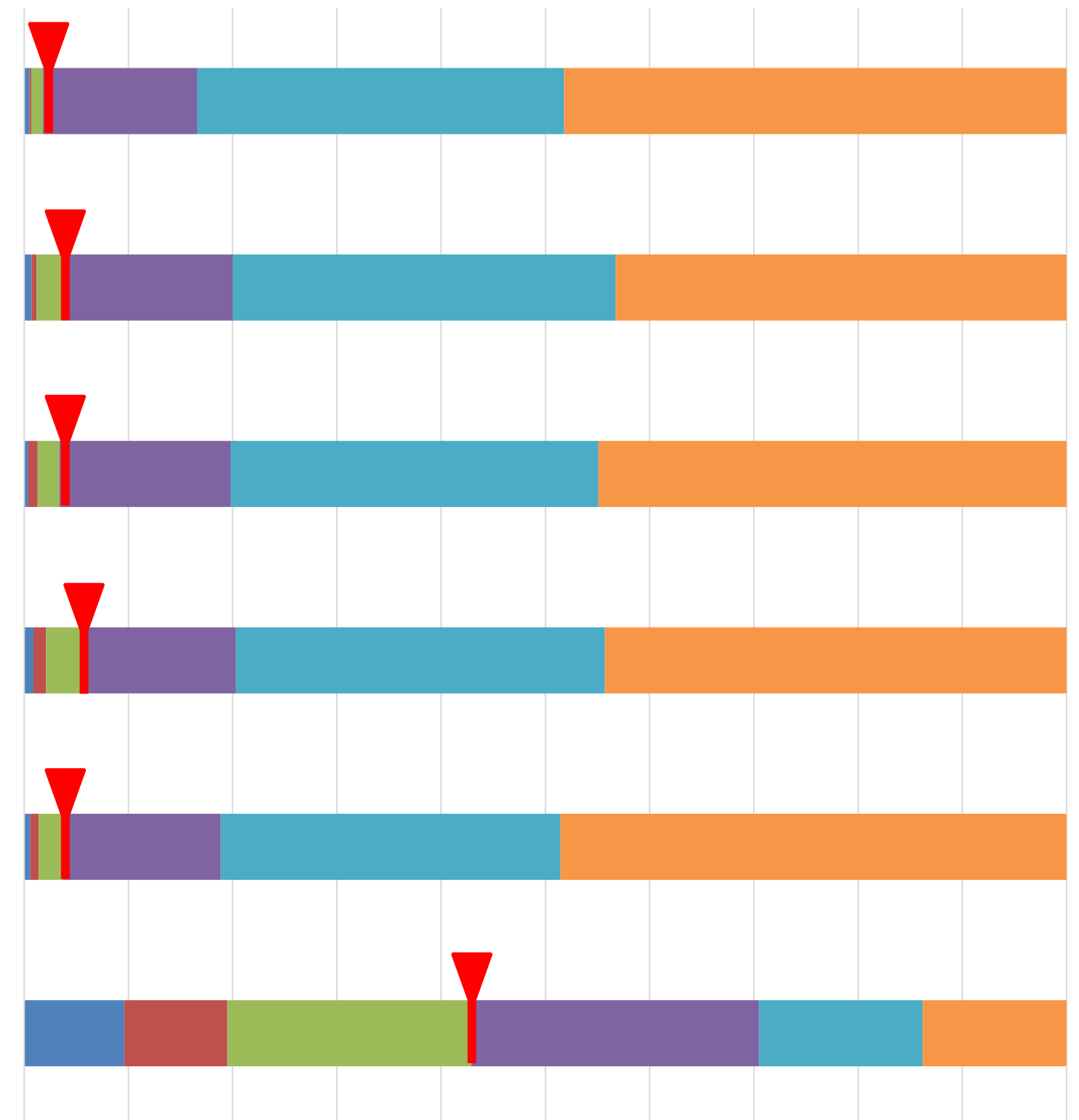
A3_1_3 Mīlestības izpausmes veidi un
attiecību kultūra

A3_1_4 Sociālās normas (laulības nozīme,
ģimenes veidošana)

A3_1_5 Morālās vērtības un to
iedzīvināšana ikdienas izvēlēs (tikumi)

A3_1_6 Reliģiskā un garīgā perspektīva

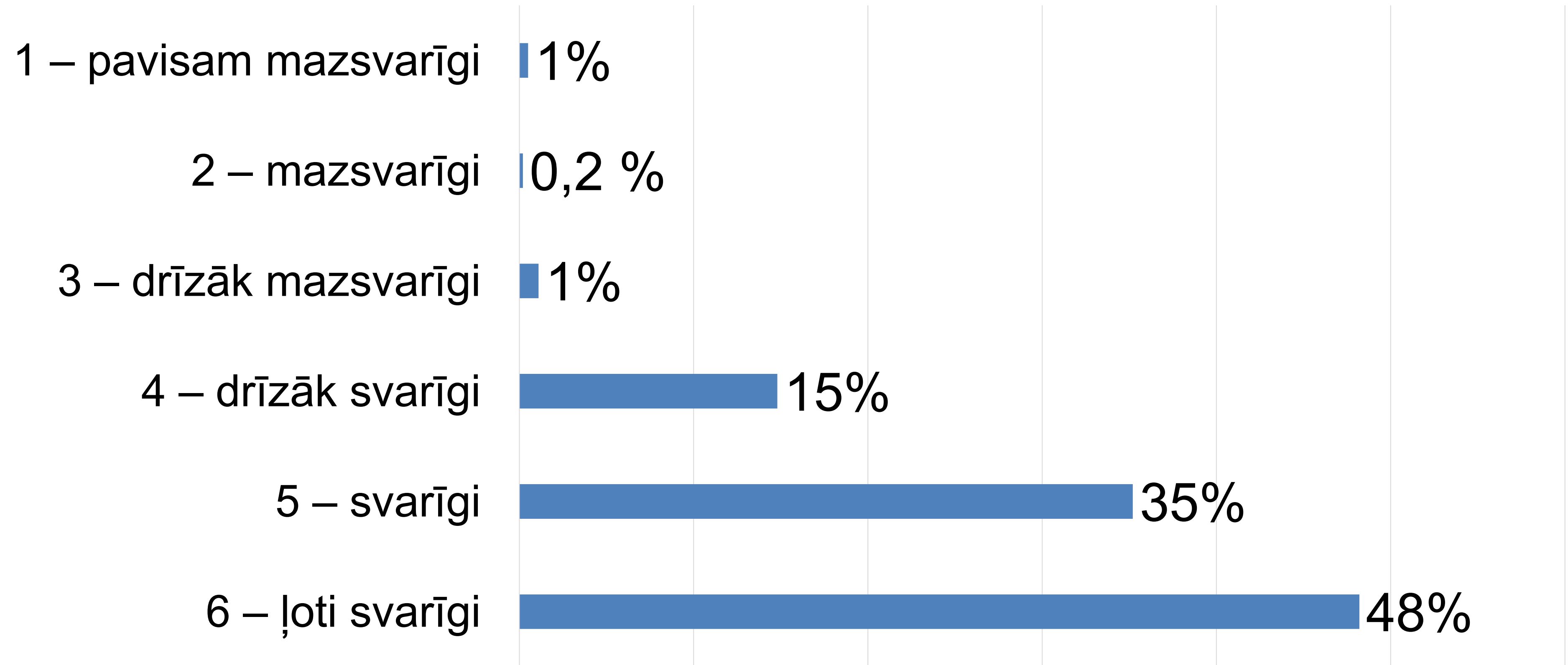
- 1 – pavisam mazsvarīgi
- 2 – mazsvarīgi
- 3 – drīzāk mazsvarīgi
- ▶ 4 – drīzāk svarīgi
- 5 – svarīgi
- 6 – ļoti svarīgi

A3_1_1 Bioloģiskie un fizioloģiskie procesi

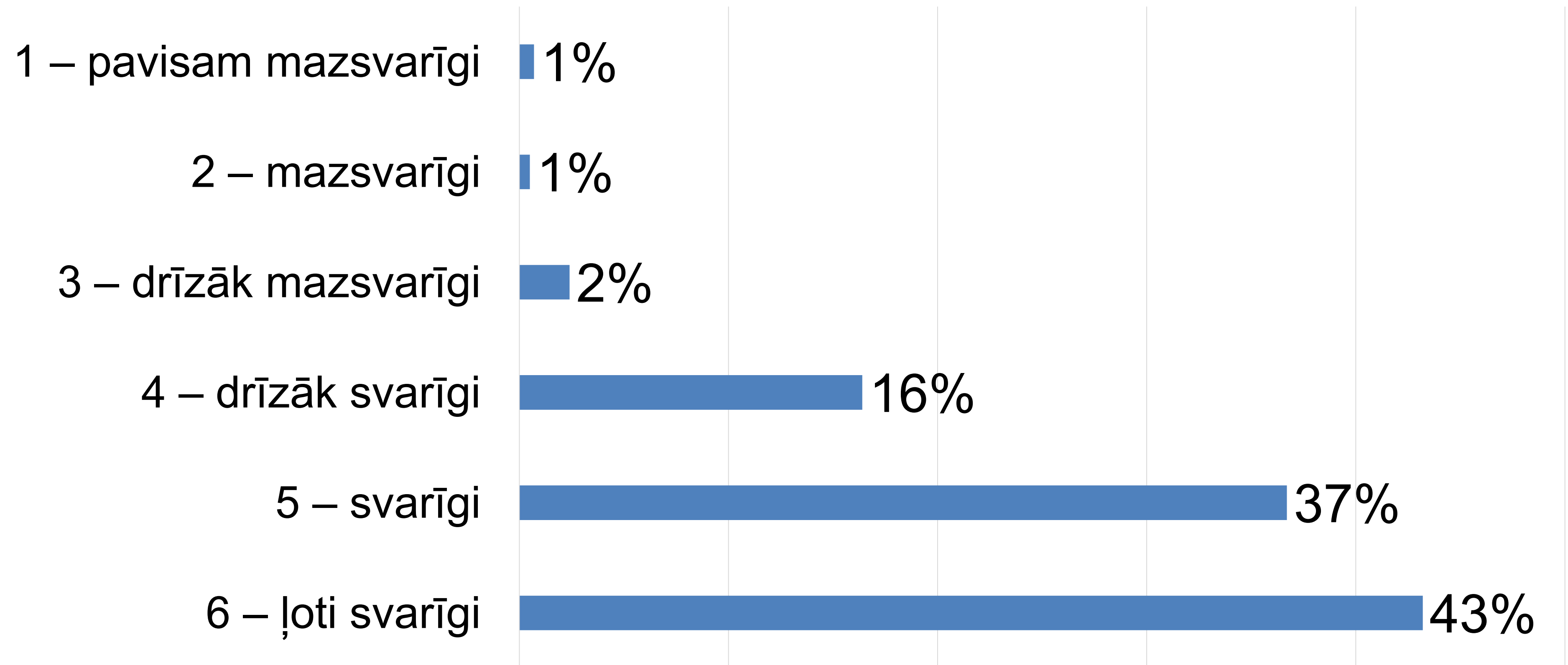
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

A3_1_2 Dzimumtieksme un ar to saistīto emociju un rīcības vadīšana

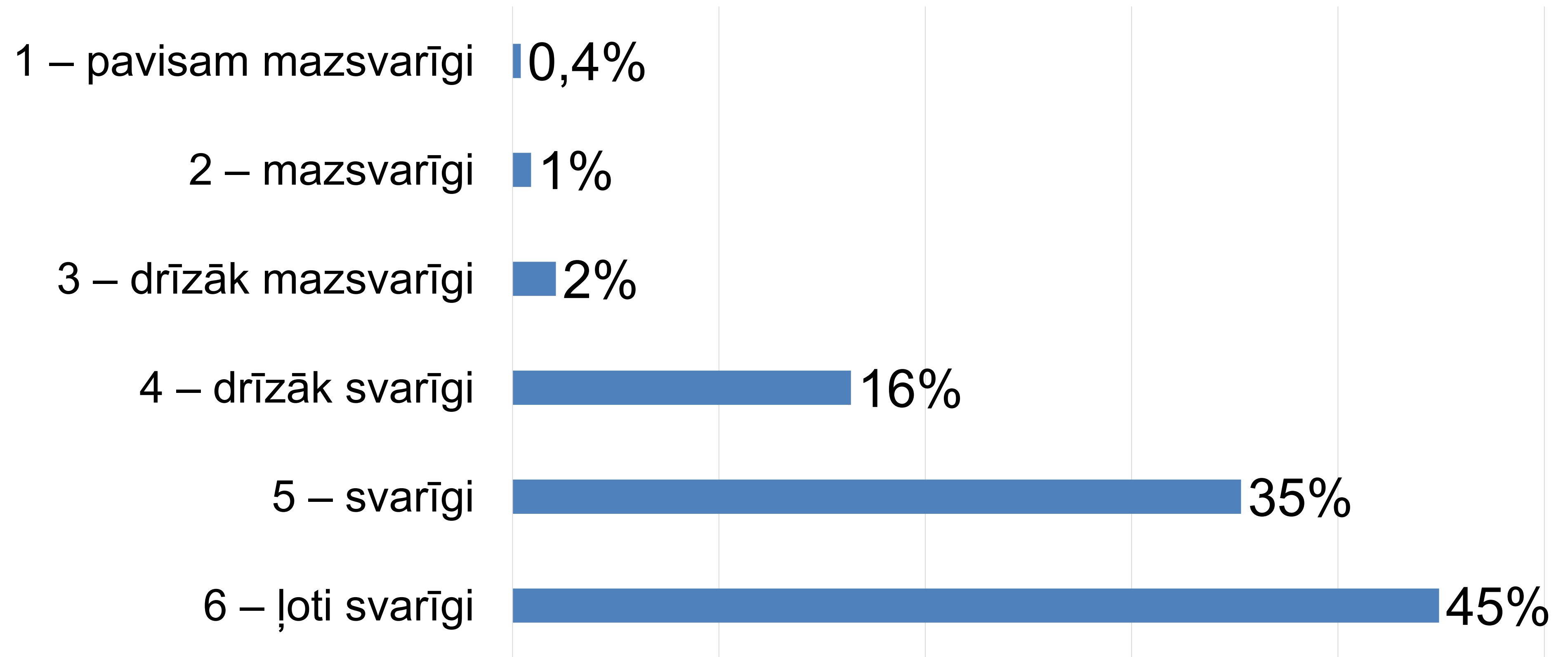
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

A3_1_3 Mīlestības izpausmes veidi un attiecību kultūra

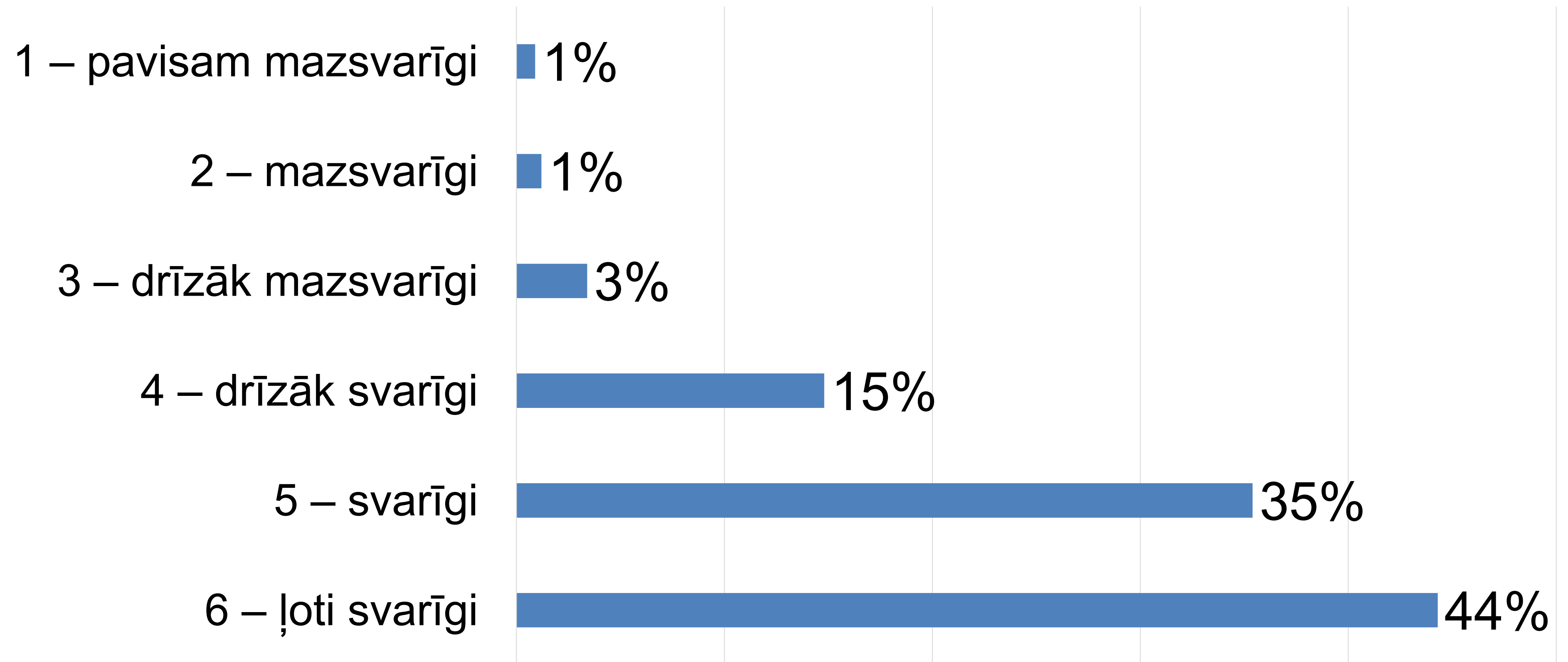
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

A3_1_4 Sociālās normas (laulības nozīme, ģimenes veidošana)

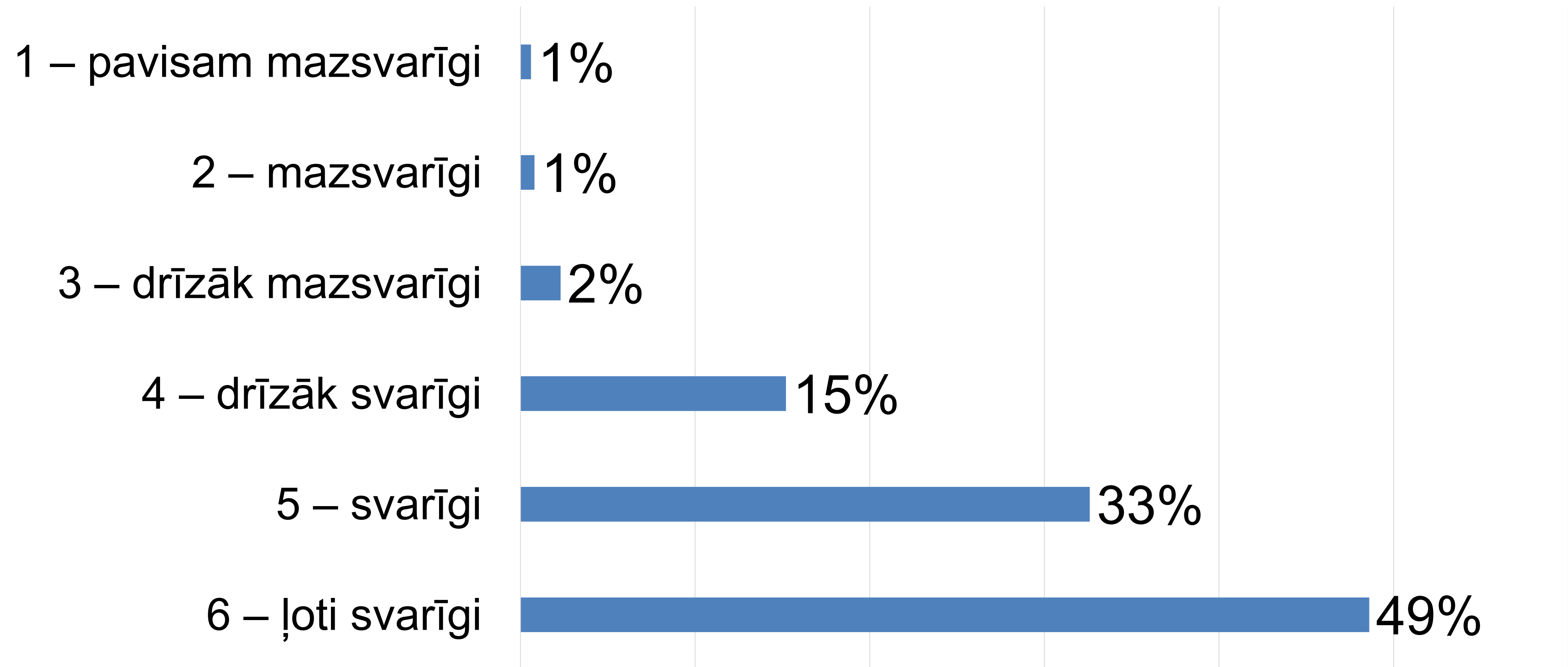
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

A3_1_5 Morālās vērtības un to iedzīvināšana ikdienas izvēlēs (tikumi)

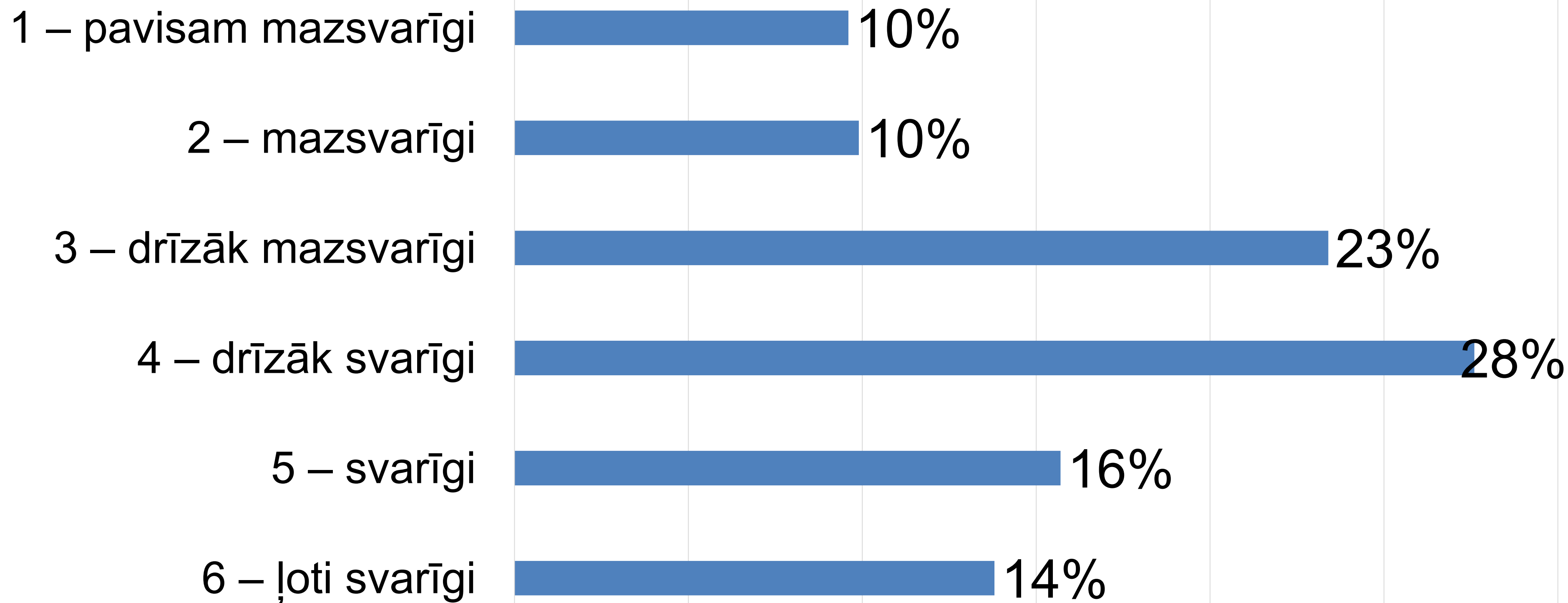
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

A3_1_6 Reliģiskā un garīgā perspektīva

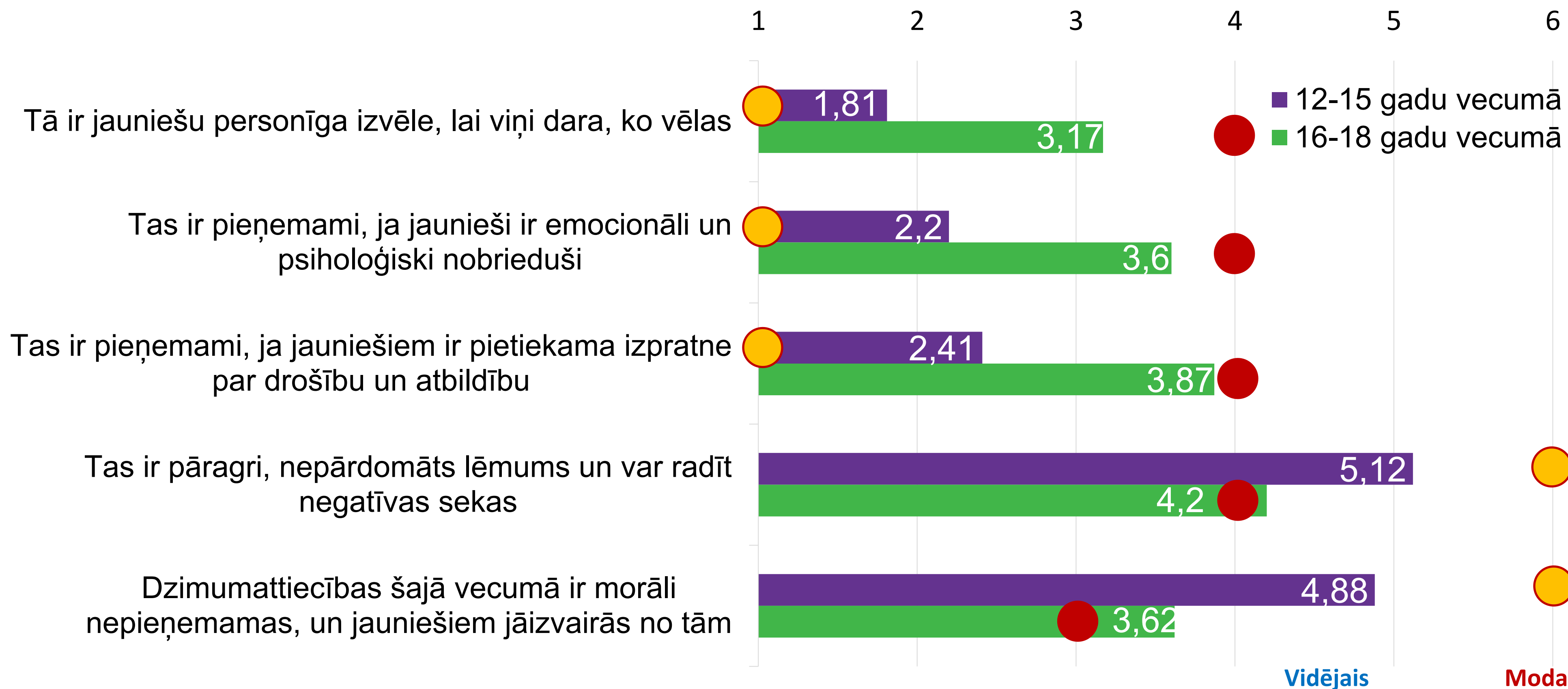
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Dzimumattiecību uzsākšana 12-15 un 16-18 gadu vecumā

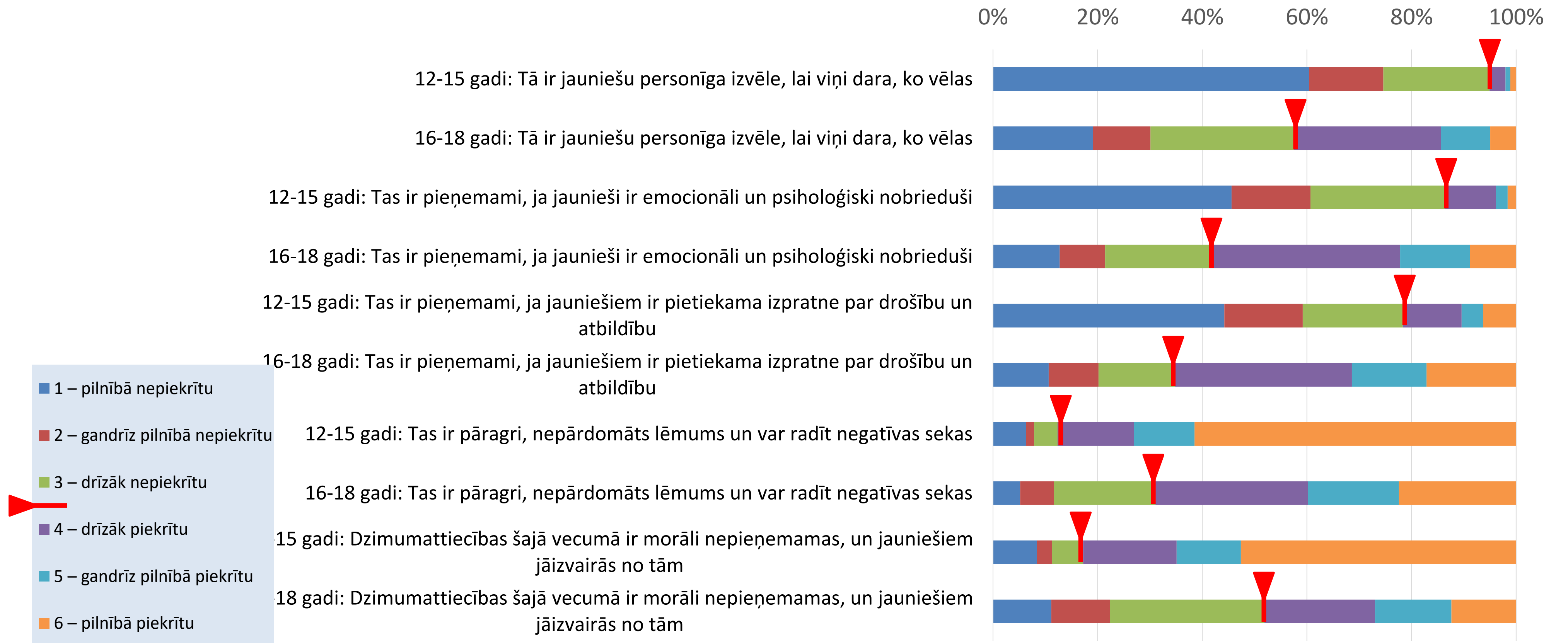
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Cik lielā mērā piekrītat šiem apgalvojumiem par dzimumattiecību uzsākšanu skolas vecumā (nepilngadīgiem savā starpā)?

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

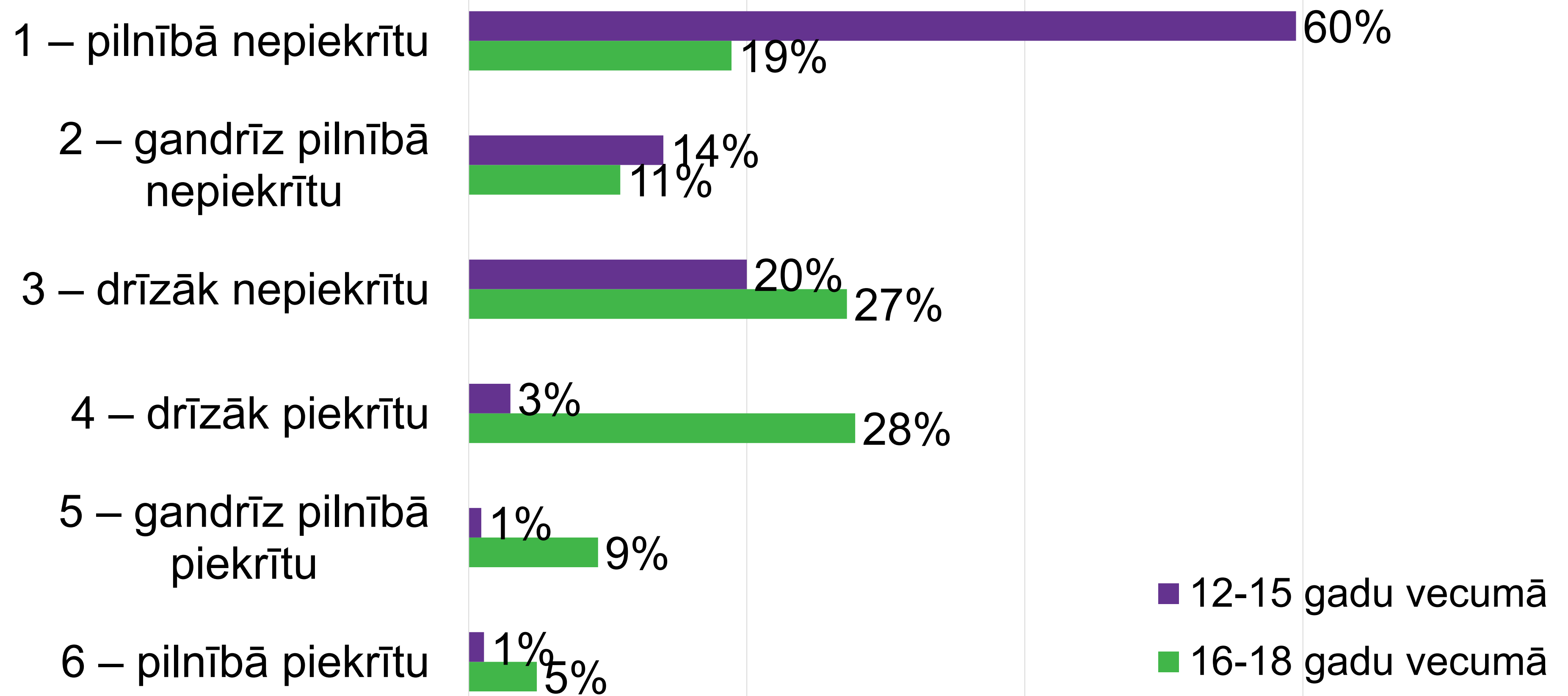

- 1 – pilnībā nepiekrītu
- 2 – gandrīz pilnībā nepiekrītu
- 3 – drīzāk nepiekrītu
- 4 – drīzāk piekrītu
- 5 – gandrīz pilnībā piekrītu
- 6 – pilnībā piekrītu

Dzimumattiecību uzsākšana ir katra jaunieša individuāla izvēle

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

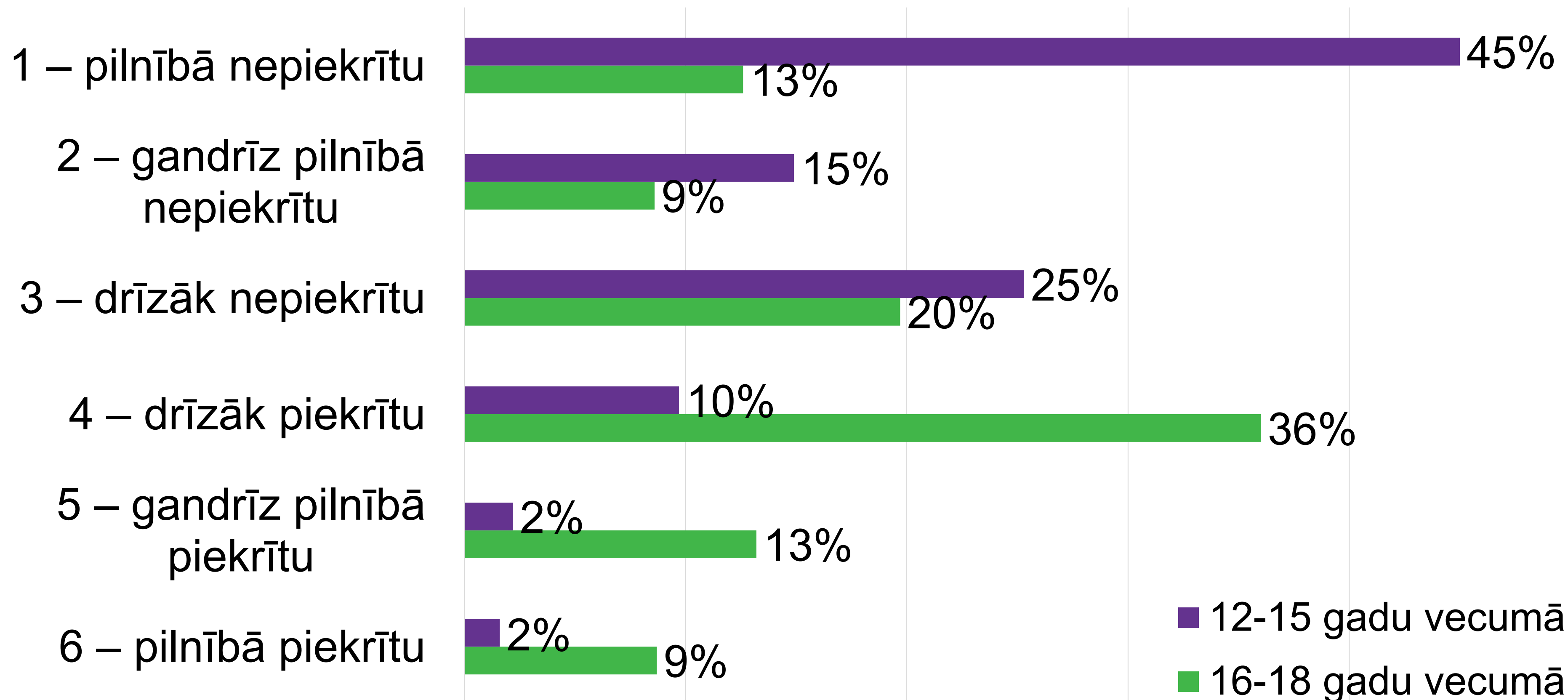

Nav viedokļa = 1-2%

Ja jaunieši ir emocionāli un psiholoģiski nobrieduši, dzimumattiecības uzsākt ir pieņemami

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

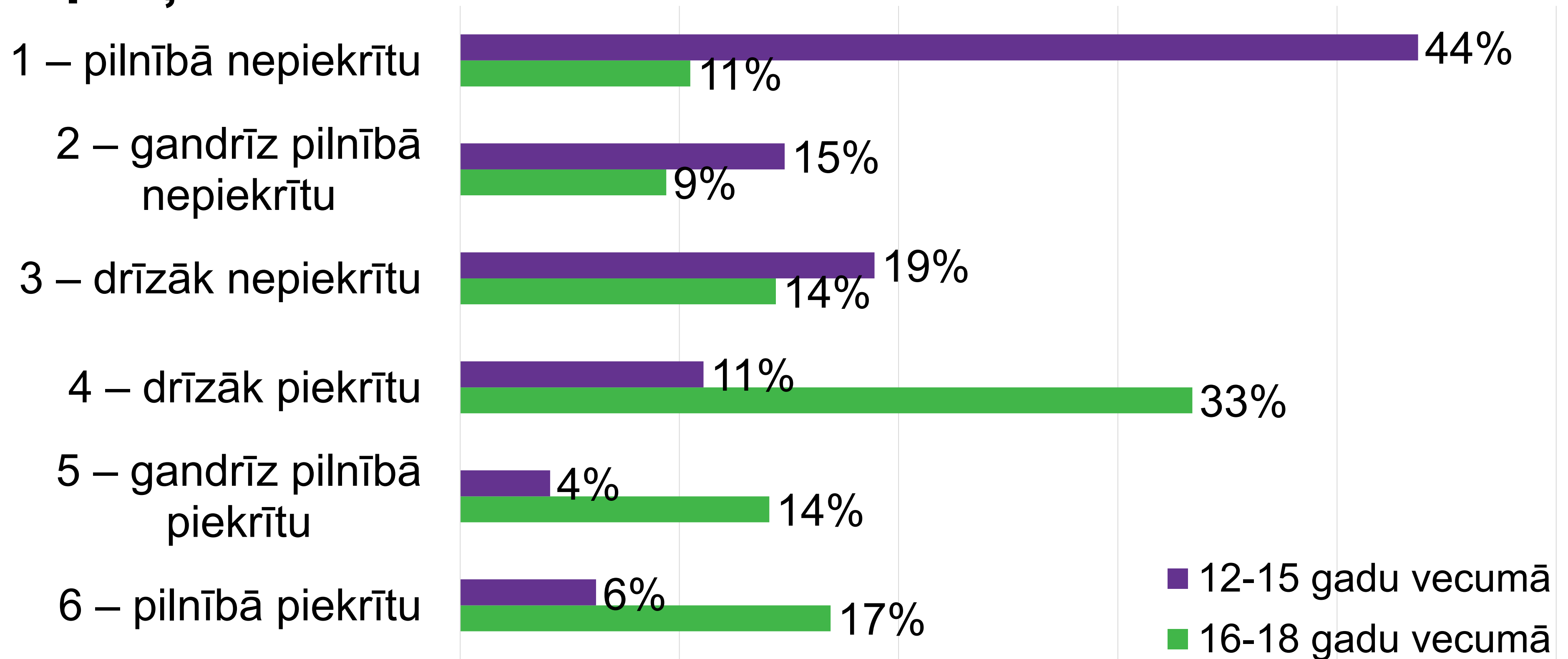
Nav viedokļa = 1-2%

■ 12-15 gadu vecumā
■ 16-18 gadu vecumā

Ja jauniešiem ir pietiekama izpratne par drošību un atbildību, dzimumattiecības uzsākt ir pieņemami

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

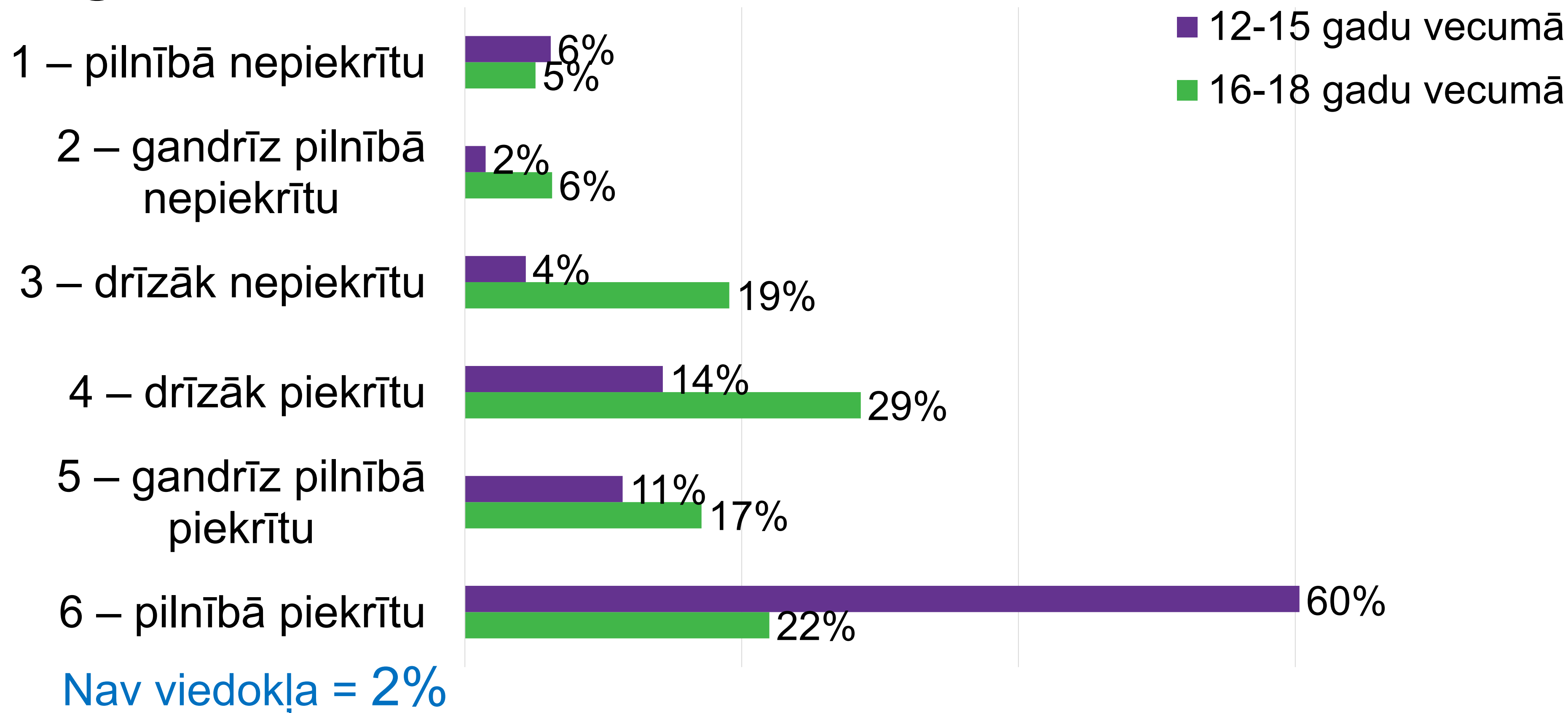

Nav viedokļa = 1-2%

Dzimumattiecības šajā vecumā uzsākt ir pārāgri, lēmums ir nepārdomāts un var radīt negatīvas sekas

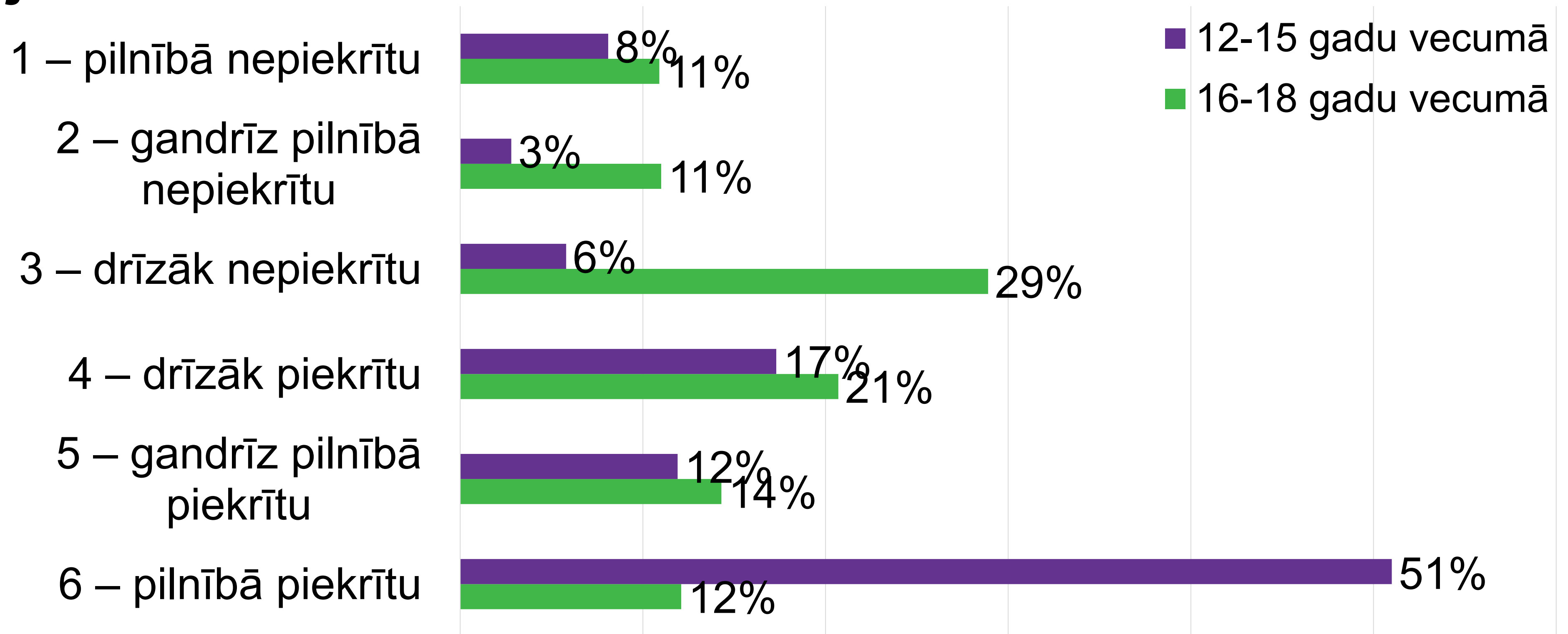
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Dzimumattiecības šajā vecumā ir morāli nepieņemamas un jauniešiem jāizvairās no tām

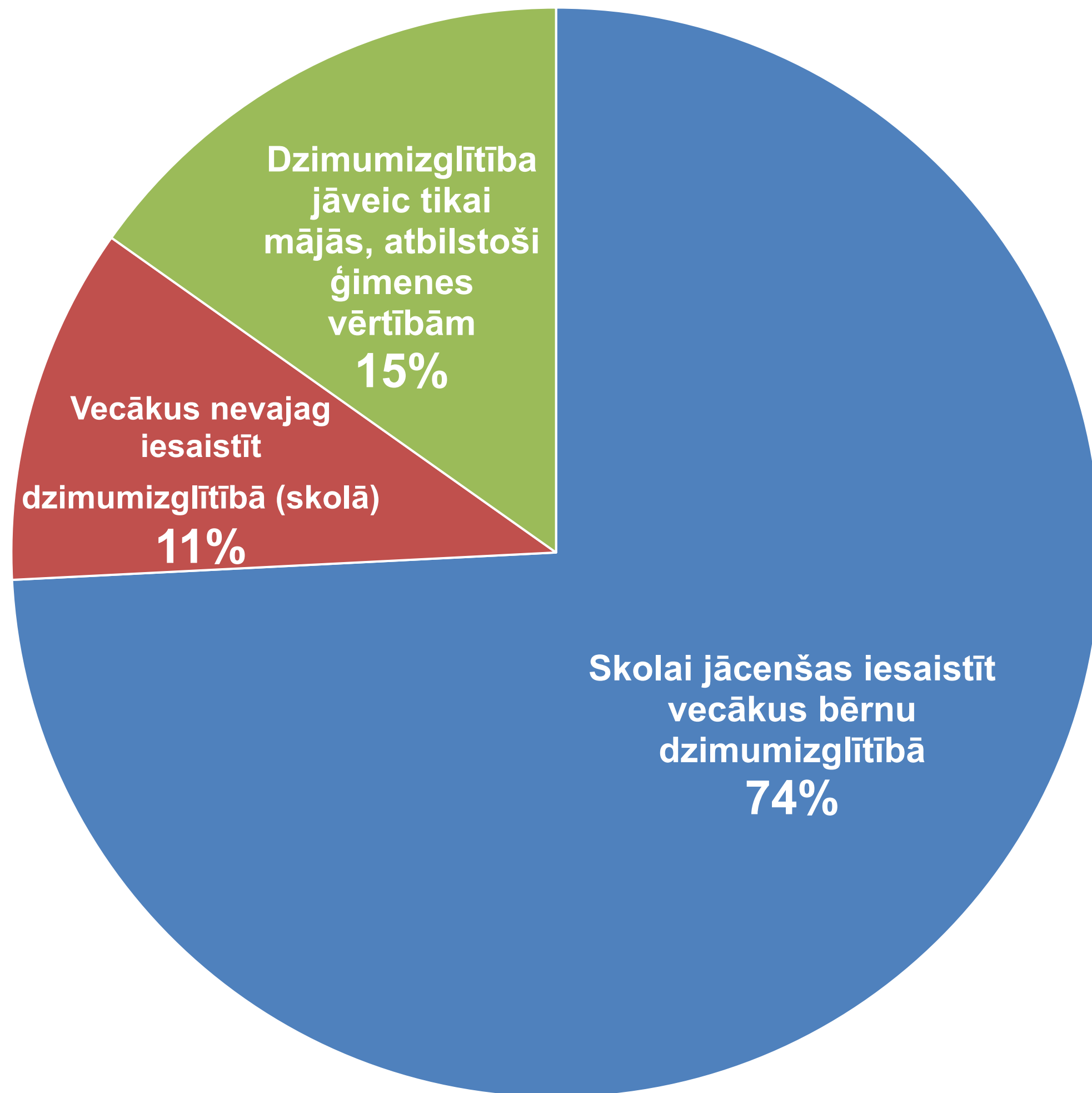

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Nav viedokļa = 2-3%

Skolas un vecāku sadarbība dzimumaudzināšanas jomā

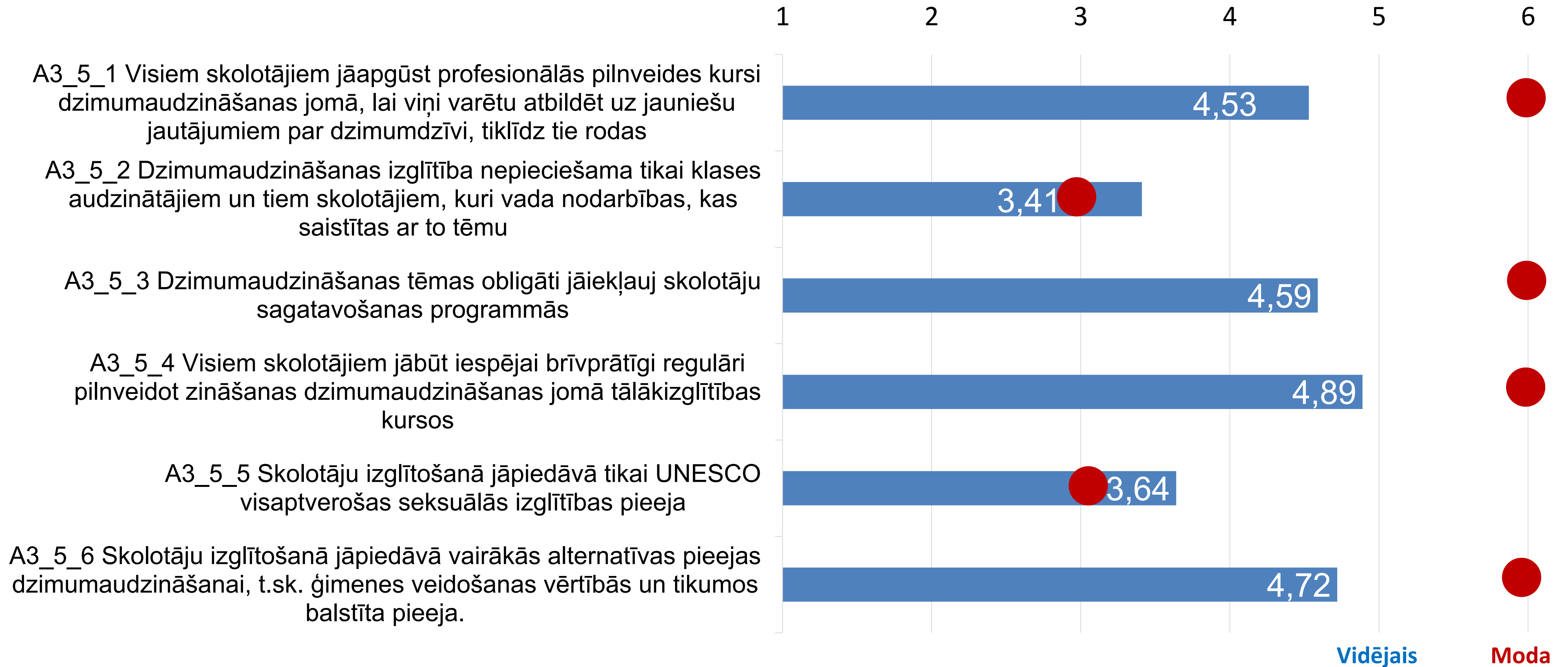

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Skolotāju izglītošana dzimumaudzināšanas jomā

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Cik lielā mērā piekrītat šiem apgalvojumiem par skolotāju izglītošanu dzimumaudzināšanas jomā?

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

0% 20% 40% 60% 80% 100%

A3_5_1 Visiem skolotājiem jāapgūst profesionālās pilnveides kursi dzimumaudzināšanas jomā, lai viņi varētu atbildēt uz jauniešu jautājumiem par dzimumdzīvi, tiklīdz tie rodas

A3_5_2 Dzimumaudzināšanas izglītība nepieciešama tikai klases audzinātājiem un tiem skolotājiem, kuri vada nodarbības, kas saistītas ar to tēmu

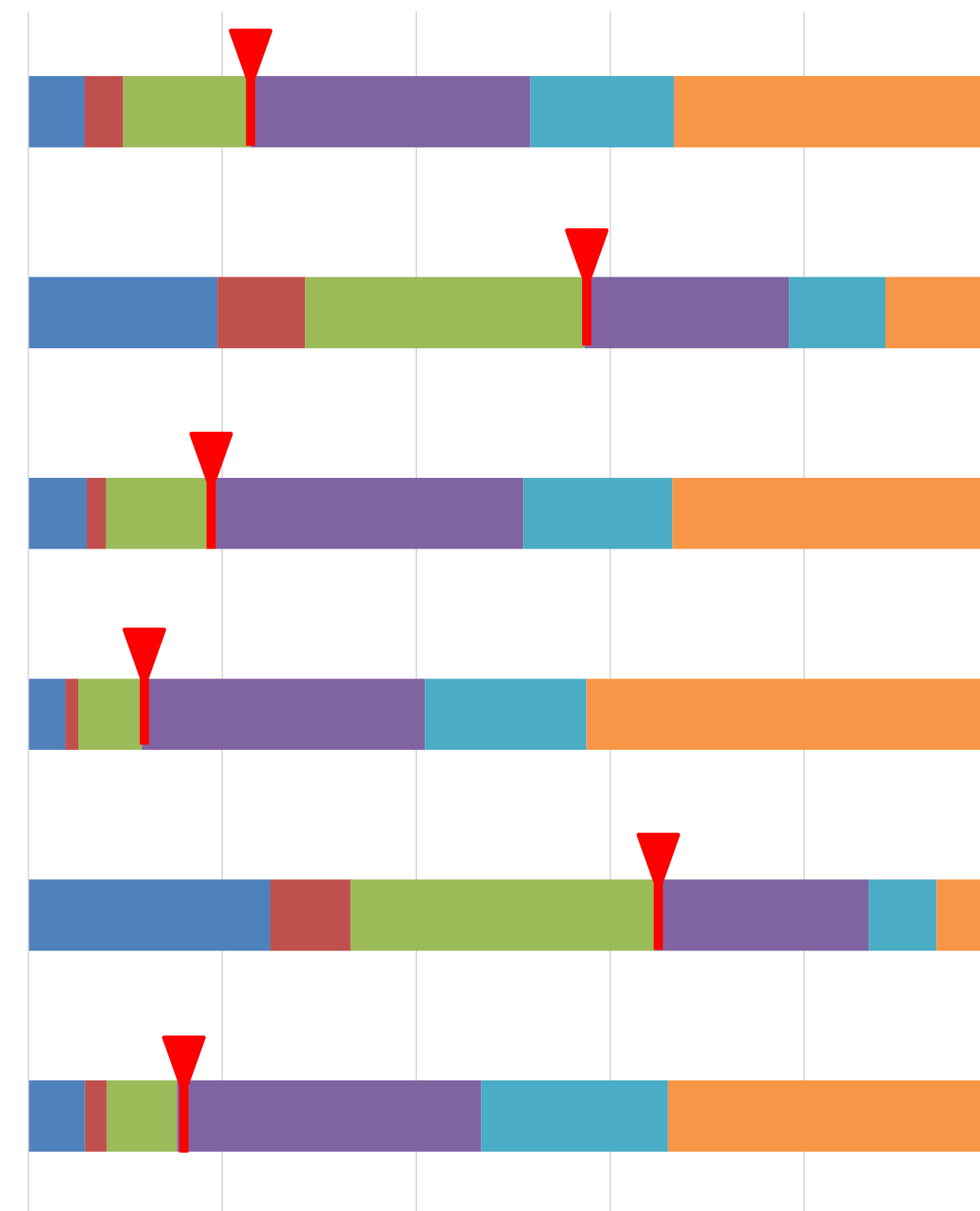
A3_5_3 Dzimumaudzināšanas tēmas obligāti jāiekļauj skolotāju sagatavošanas programmās

A3_5_4 Visiem skolotājiem jābūt iespējai brīvprātīgi regulāri pilnveidot zināšanas dzimumaudzināšanas jomā tālākizglītībasursos

A3_5_5 Skolotāju izglītošanā jāpieāvā tikai UNESCO visaptverošas seksuālās izglītības pieeja

A3_5_6 Skolotāju izglītošanā jāpieāvā vairākās alternatīvas pieejas dzimumaudzināšanai, t.sk. ģimenes veidošanas vērtībās un tikumos balstīta pieeja

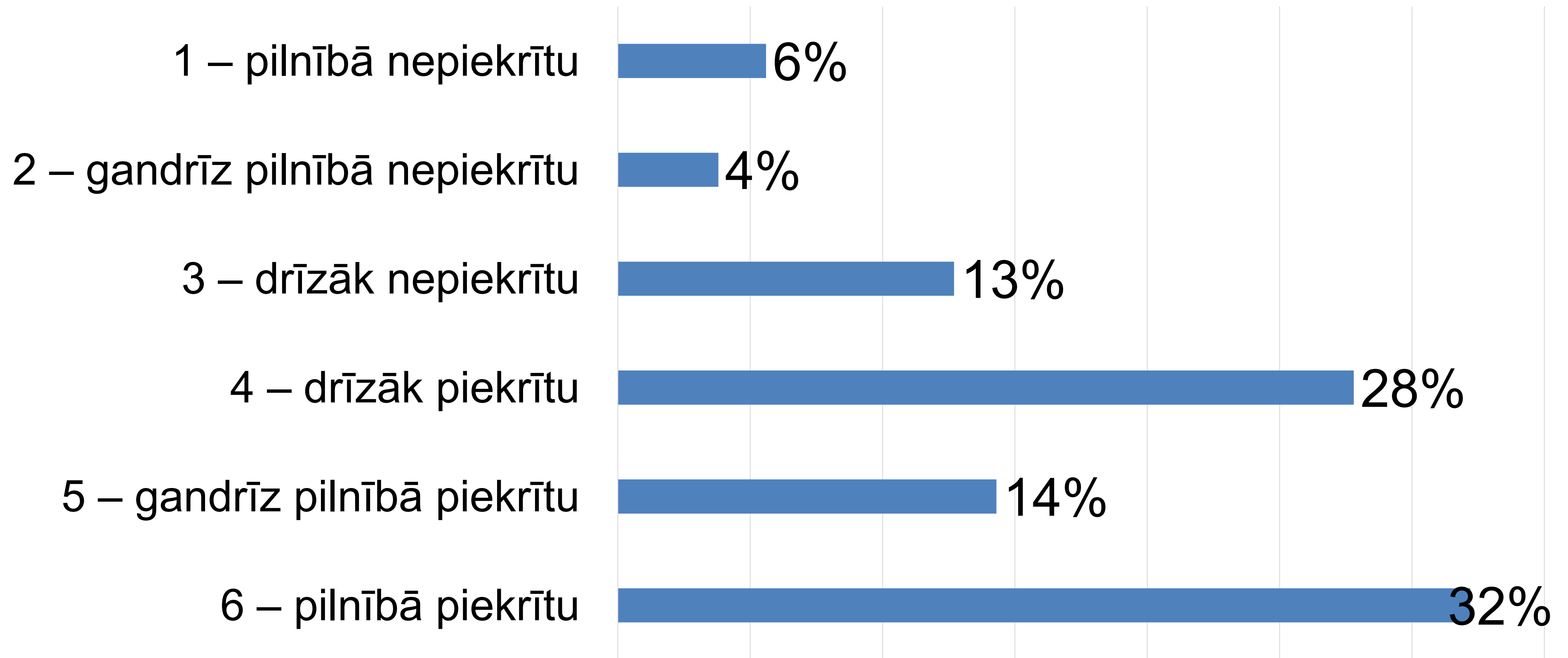
- 1 – pilnībā nepiekrītu
- 2 – gandrīz pilnībā nepiekrītu
- 3 – drīzāk nepiekrītu
- 4 – drīzāk piekrītu
- 5 – gandrīz pilnībā piekrītu
- 6 – pilnībā piekrītu

A3_5_1 Visiem skolotājiem jāapgūst profesionālās pilnveides kursi dzimumaudzināšanas jomā

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

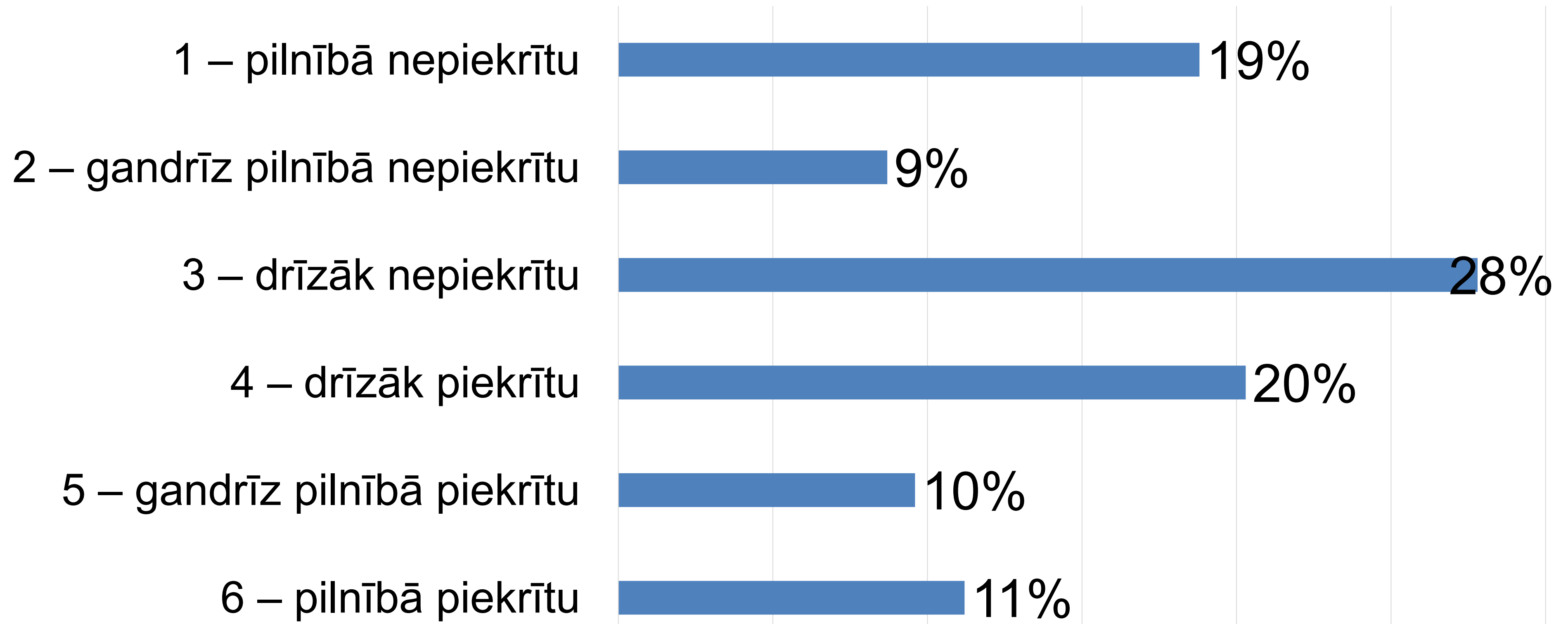

Nav viedokļa = 3%

A3_5_2 Dzimumaudzināšanas izglītība nepieciešama tikai klases audzinātājiem un skolotājiem, kuri vada nodarbības par šo tēmu

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

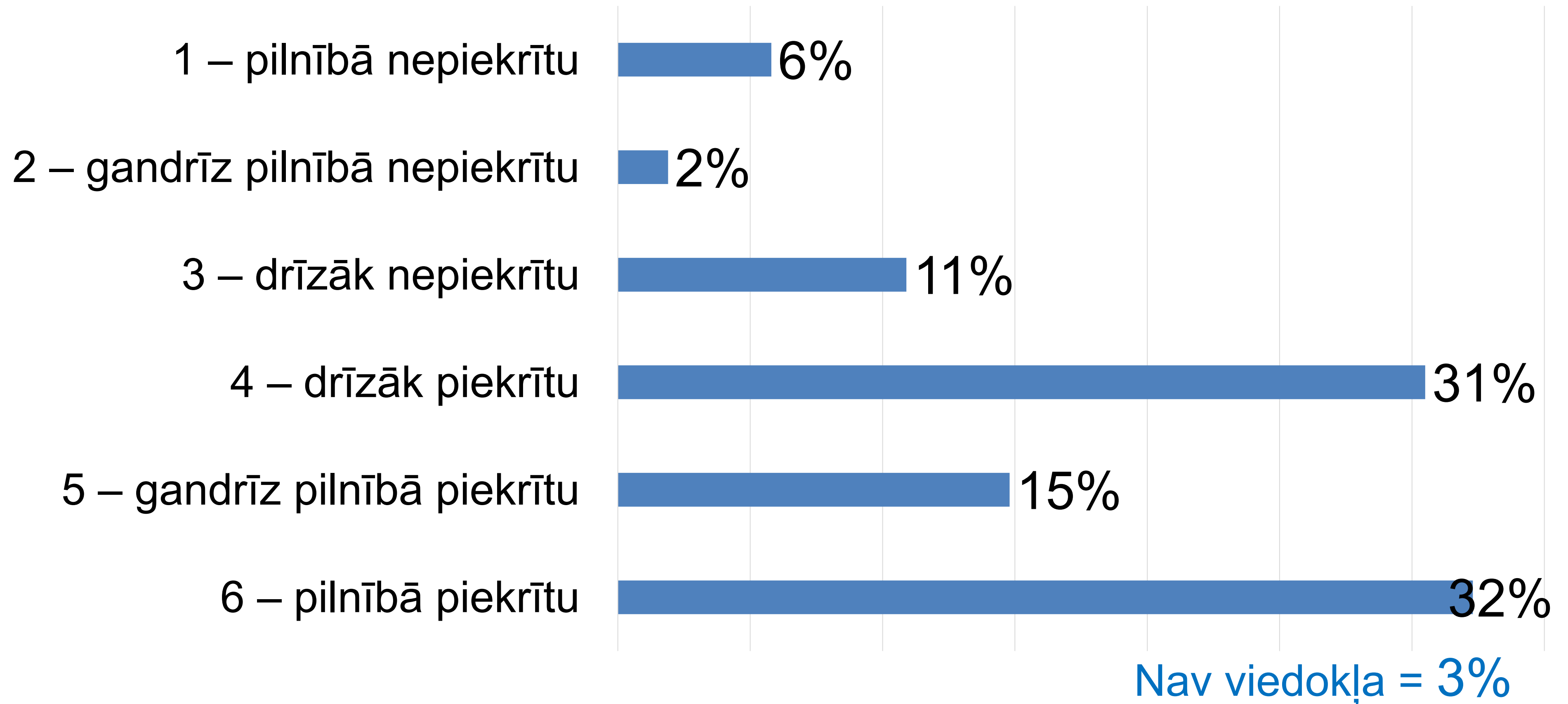

Nav viedokļa = 3%

A3_5_3 Dzimumaudzināšanas tēmas obligāti jāiekļauj skolotāju sagatavošanas programmās

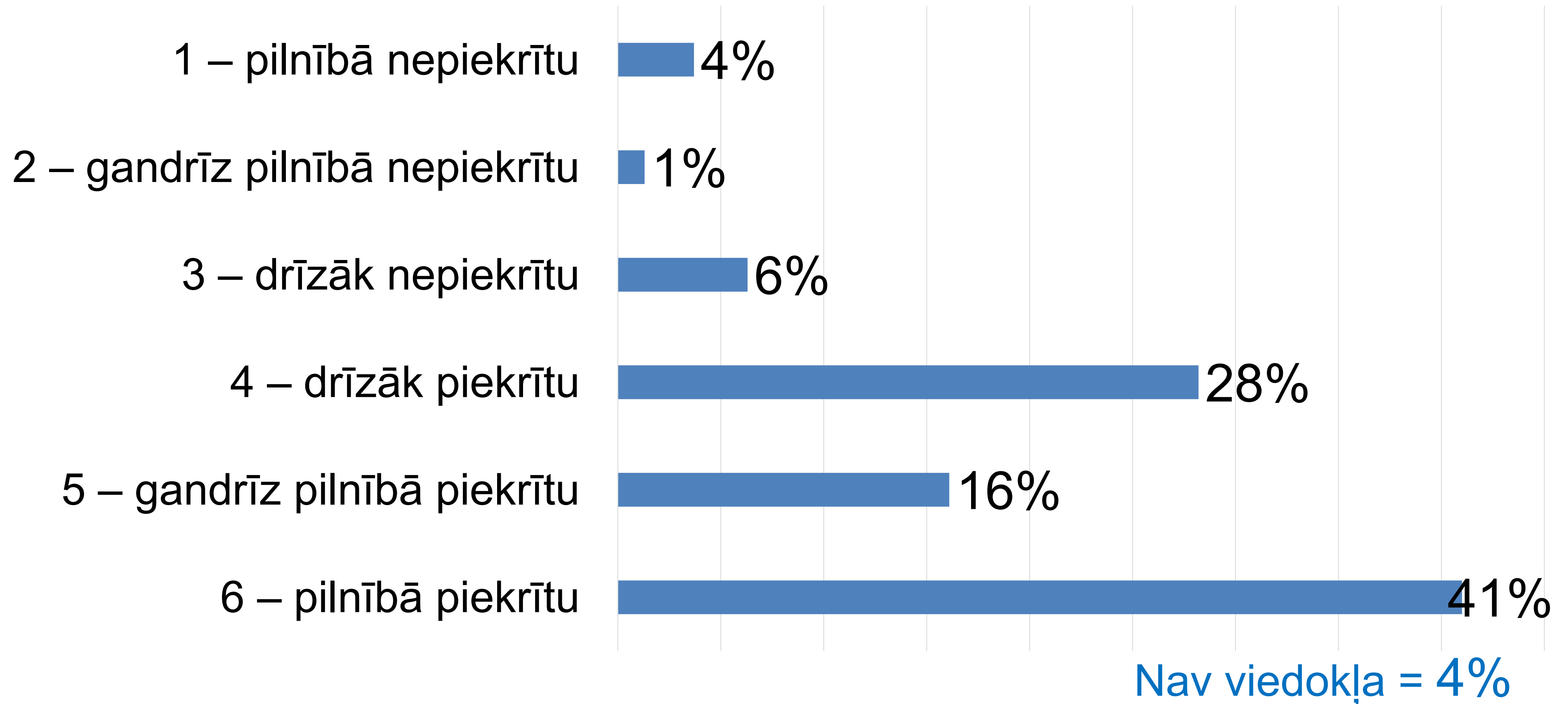
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

A3_5_4 Visiem skolotājiem jābūt iespējai brīvprātīgi regulāri pilnveidot zināšanas dzimumaudzināšanas jomā

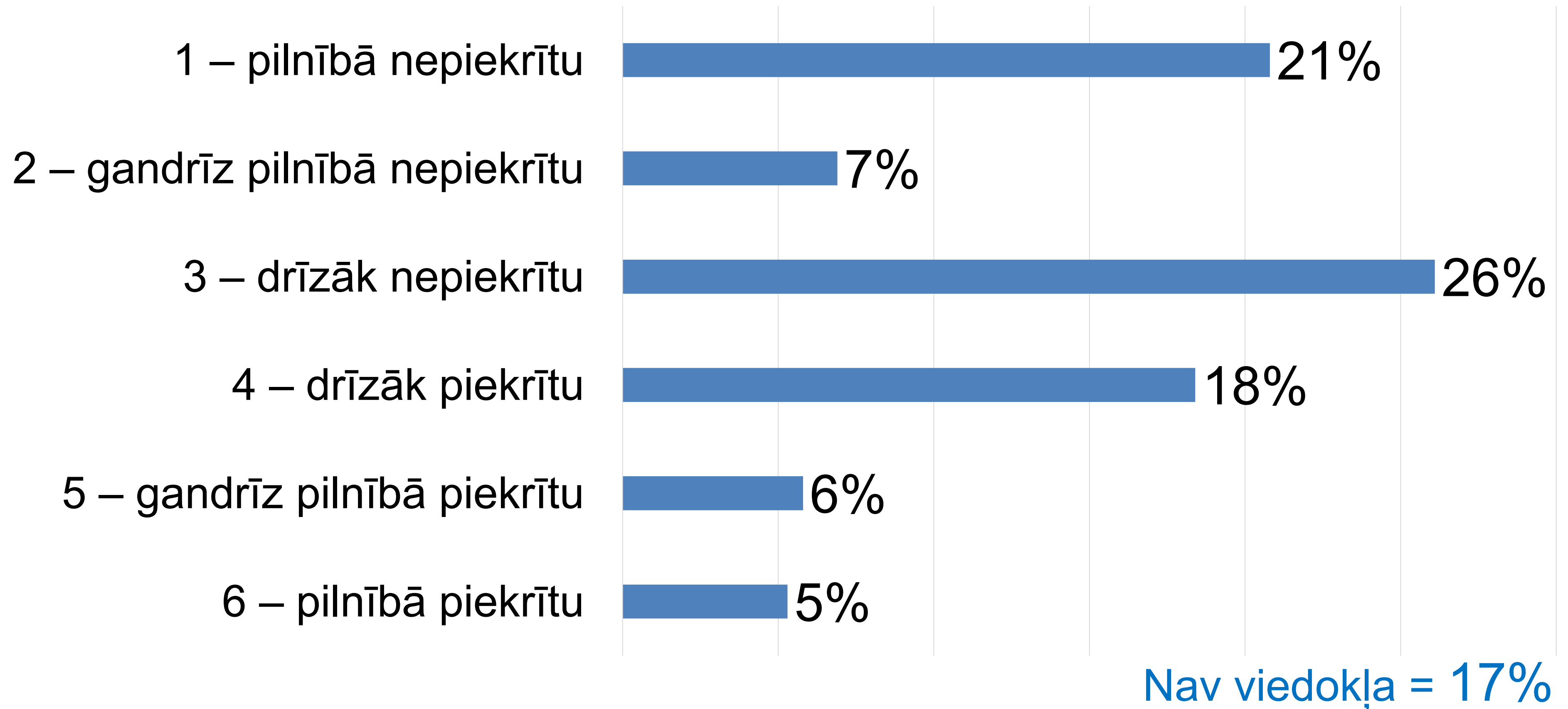
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

A3_5_5 Skolotāju izglītošanā jāpiedāvā tikai UNESCO visaptverošas seksuālās izglītības pieeja

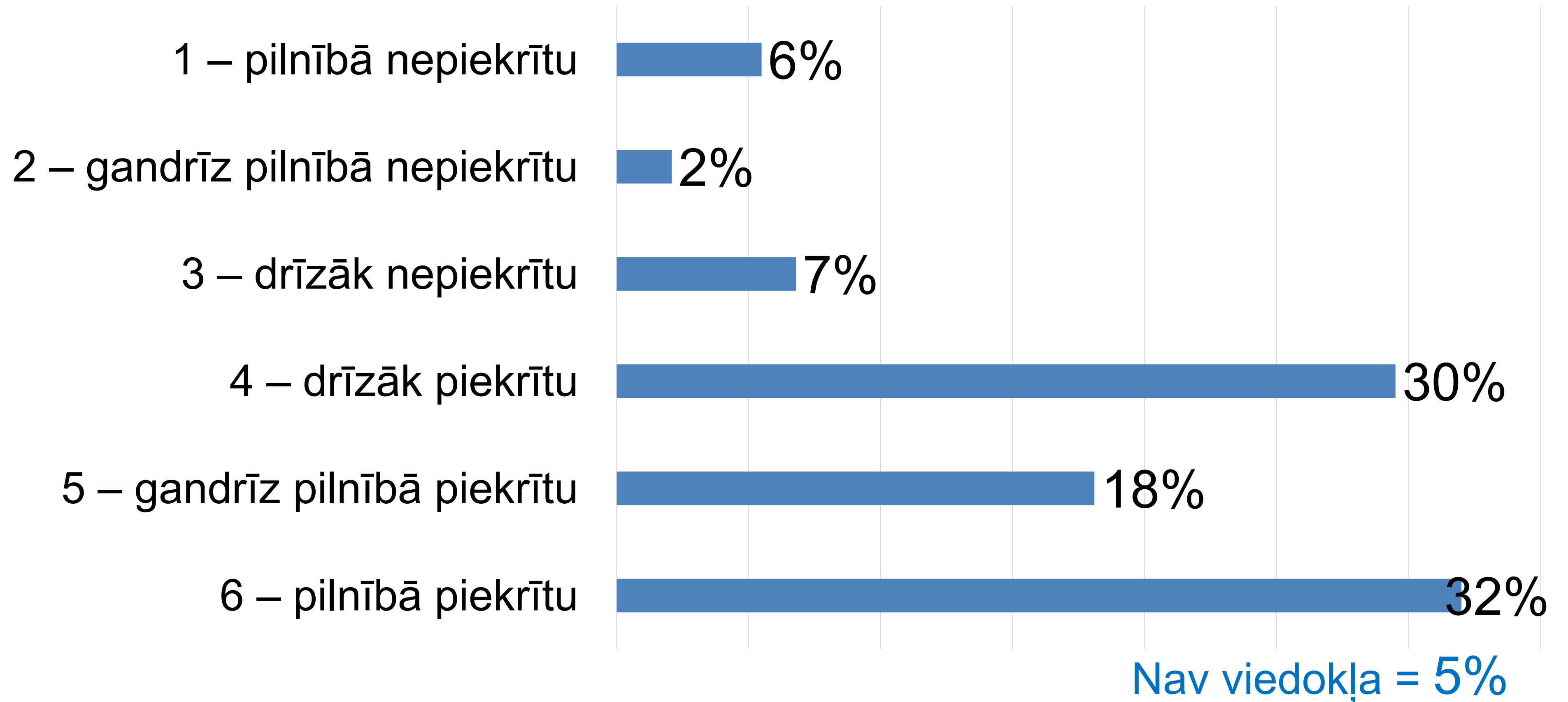
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

A3_5_6 Skolotāju izglītošanā jāpiedāvā vairākās alternatīvas pieejas dzimumaudzināšanai, t.sk. ģimenes veidošanas vērtībās un tikumos balstīta pieeja

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

PRIEKŠNOTEIKUMI UN VAJADZĪBAS DZIMUMAUDZINĀŠANAS PIEEJAS IEVIEŠANAI

Svarīgākais vērtībās balstītai dzimumaudzināšanai

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

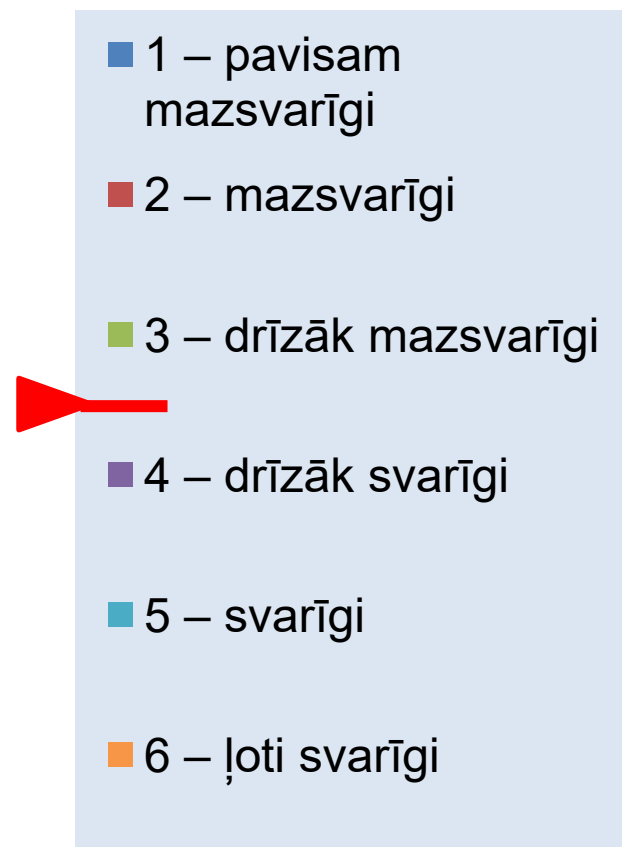
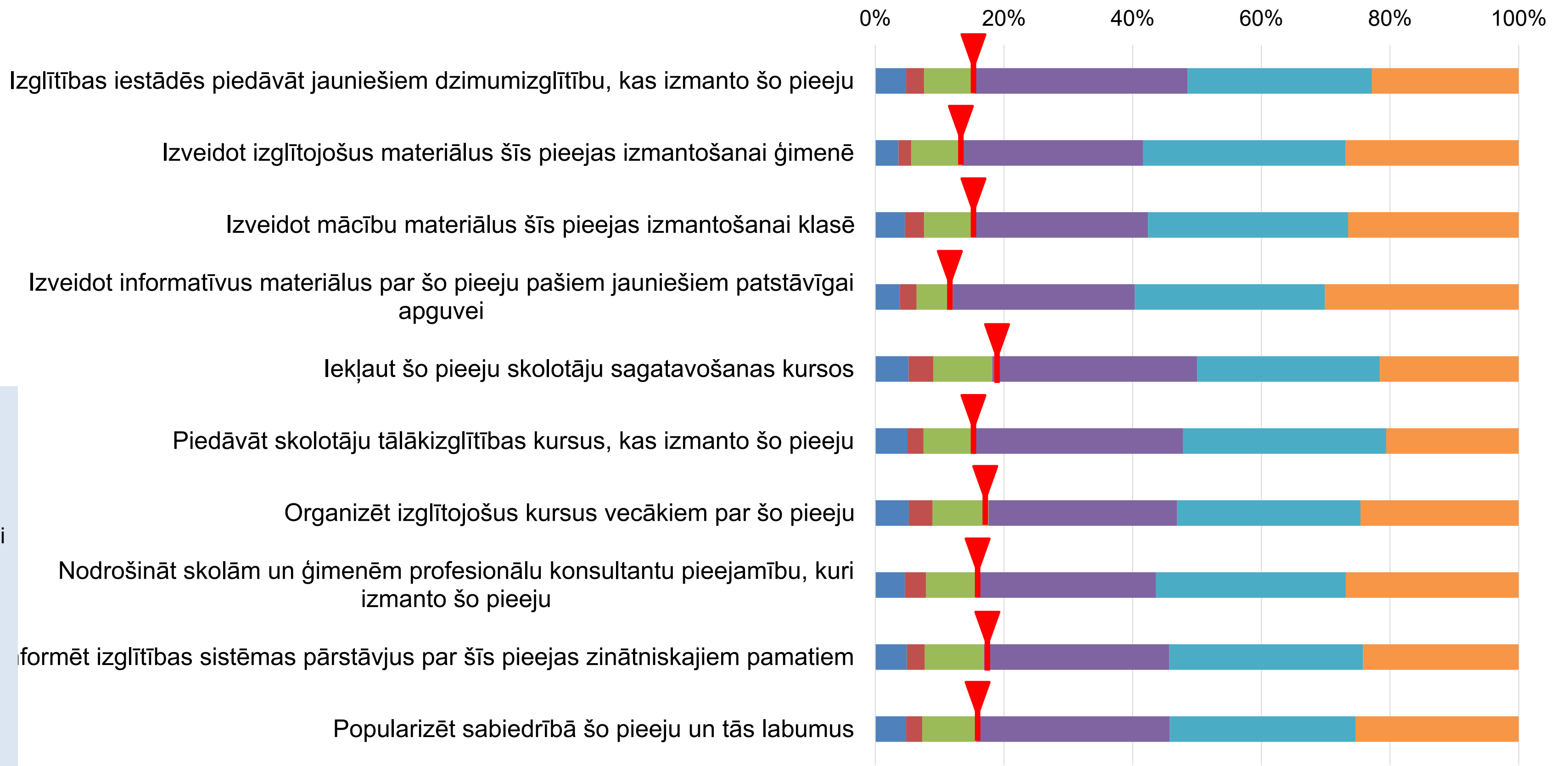
Vidējais

Moda

Cik svarīgas minētās darbības un vajadzības, lai ieviestu Latvijas izglītības sistēmā dzimumaudzināšanas pieeju, kas ietver ģimenes veidošanas vērtības?

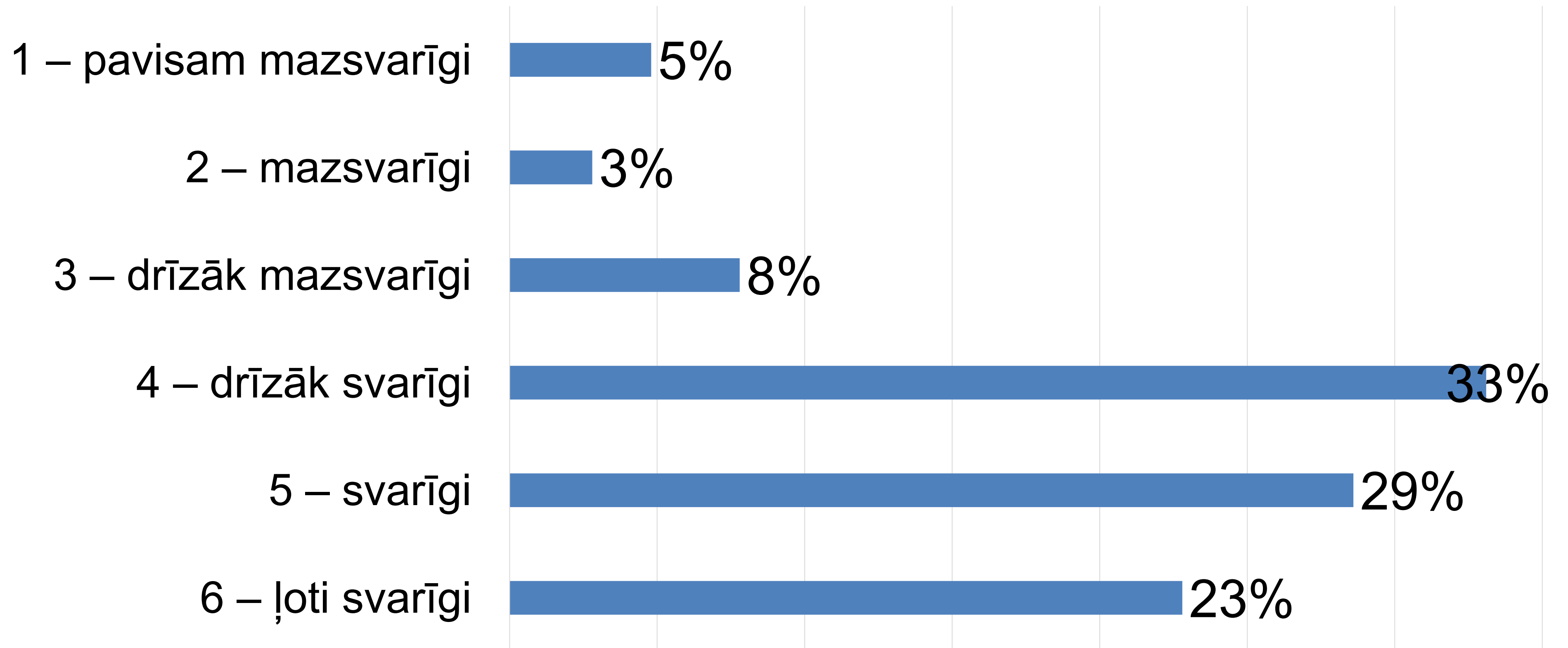
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Piedāvāt jauniešiem dzimumaudzināšanu, kas balstīta uz ģimenes veidošanas vērtībām un veicina tikumu attīstību

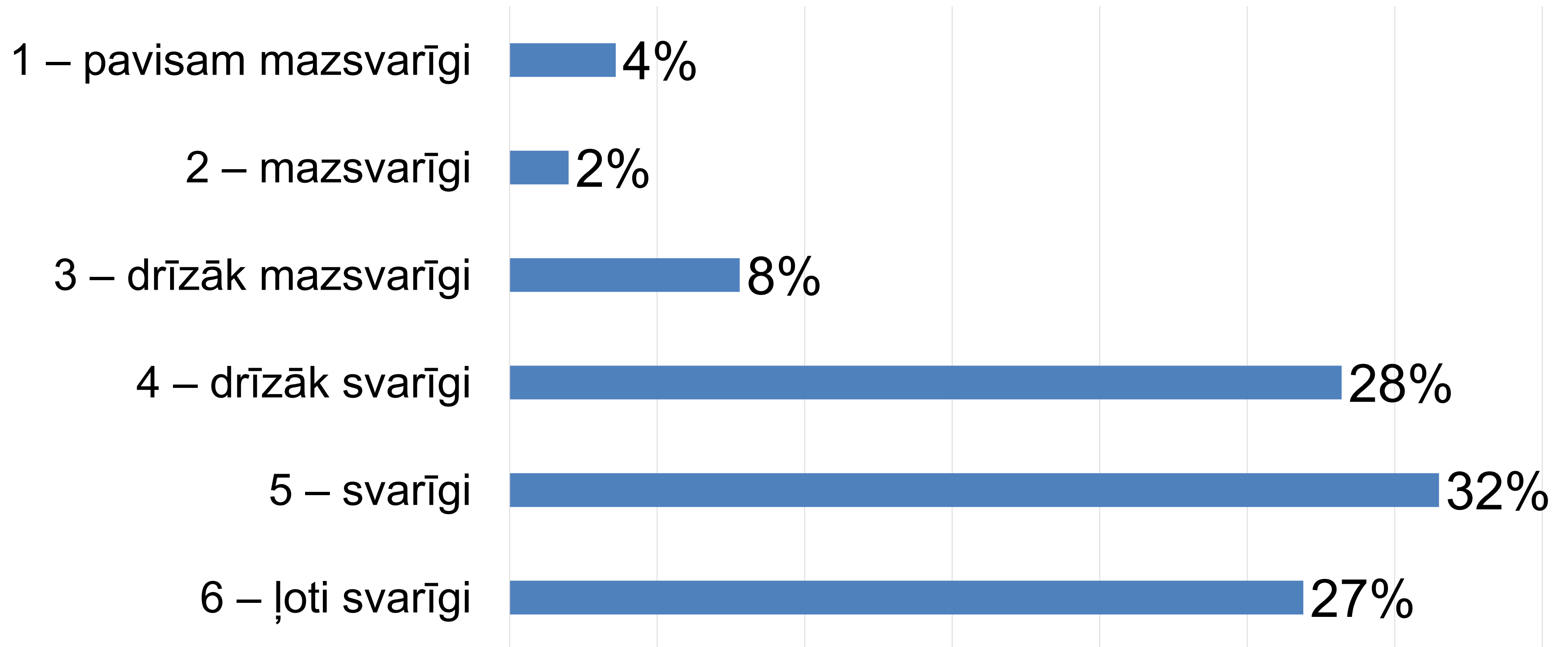
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Izstrādāt dzimumaudzināšanas materiālus ģimenēm, balstoties uz ģimenes veidošanas vērtībām un tikumu attīstību

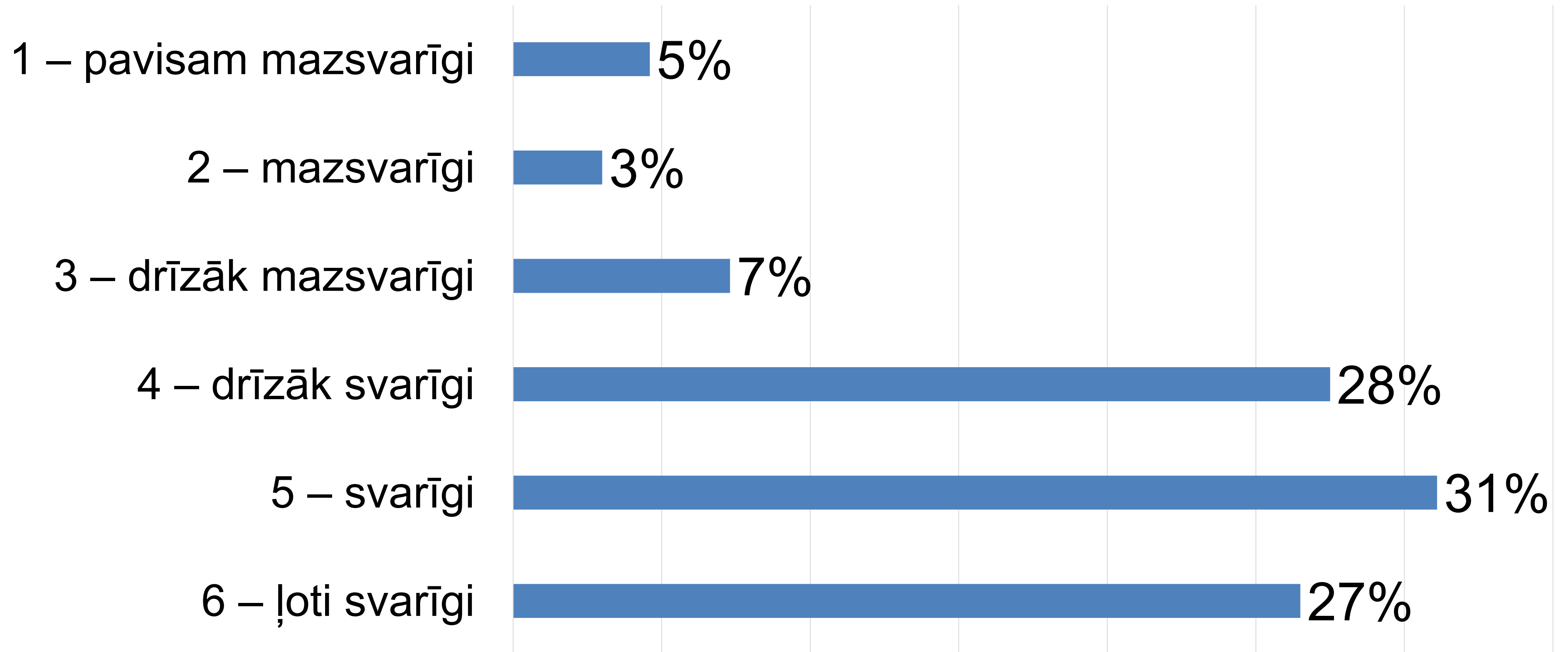
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Izveidot dzimumaudzināšanas materiālus, kas balstīti ģimenes veidošanas vērtībās un tikumu attīstībā, izmantošanai klasē

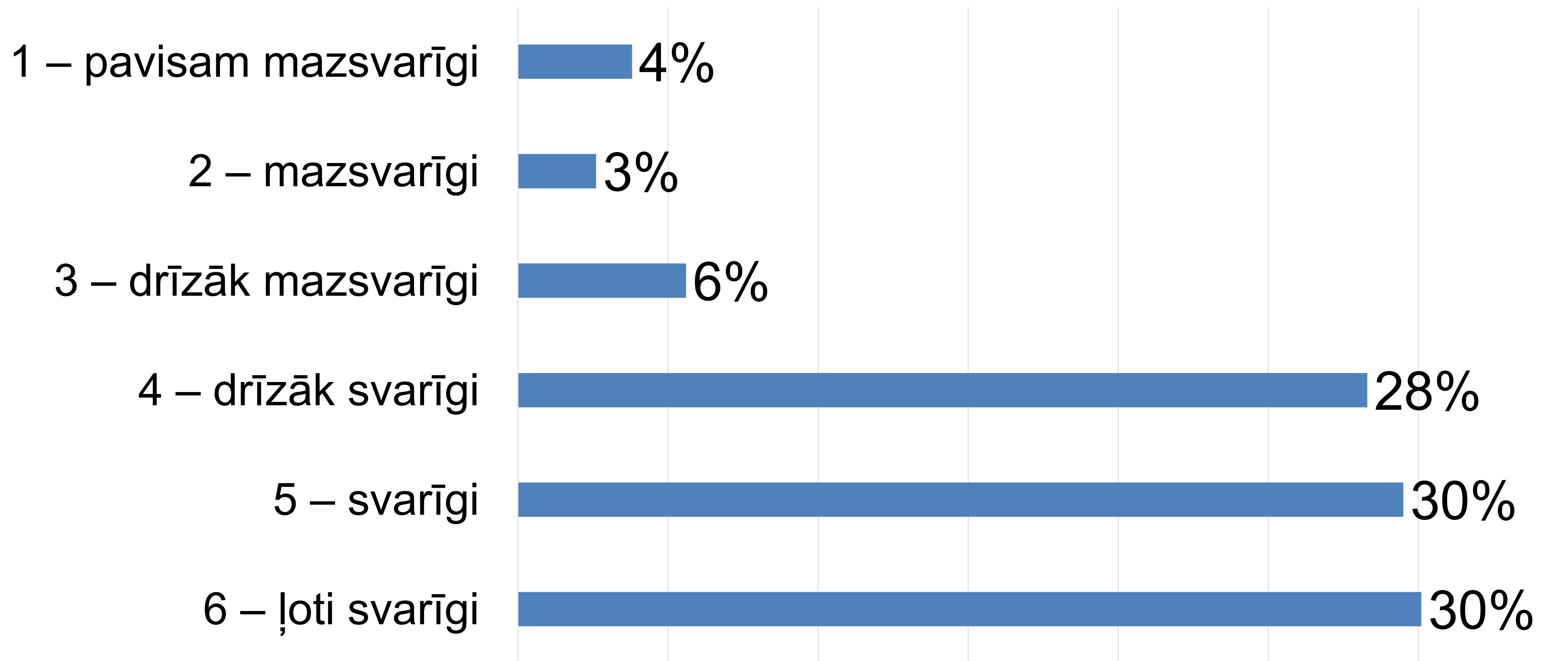
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Izveidot informatīvus dzimumaudzināšanas materiālus, kas balstīti ģimenes veidošanas vērtībās un sekmē tikumu attīstību

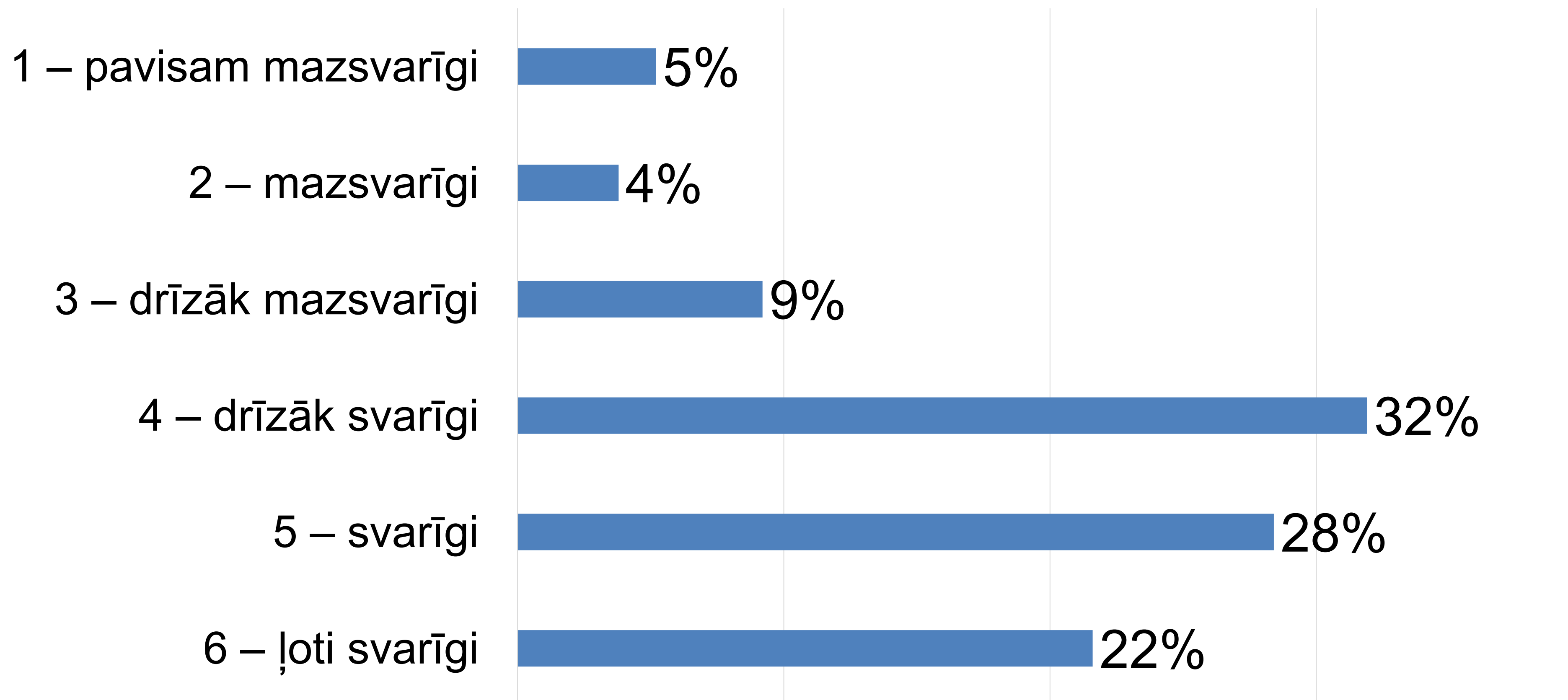
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Iekļaut ģimenes veidošanas vērtībās un tikumu attīstībā balstītu dzimumaudzināšanas pieeju skolotāju sagatavošanasursos

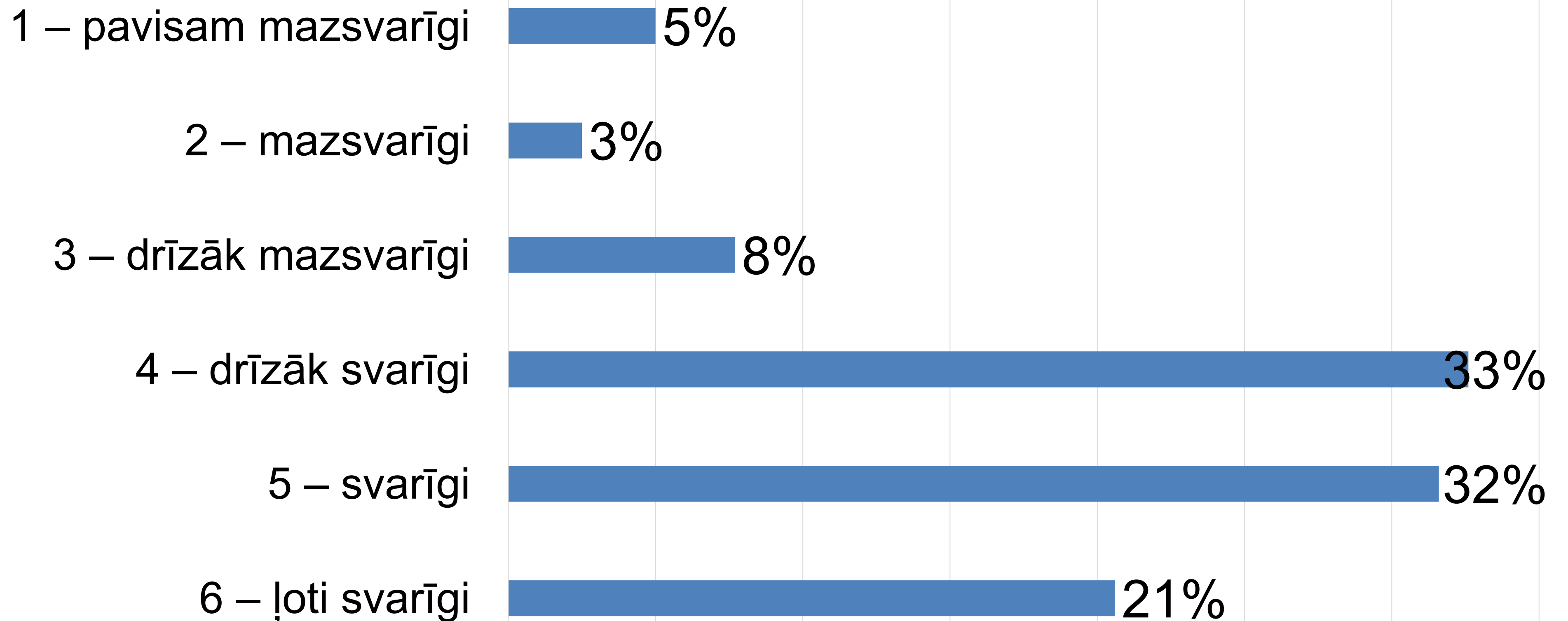
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Piedāvāt tālākizglītības kursus skolotājiem, kuri pielieto ģimenes veidošanas vērtībās un tikumu attīstībā balstītu pieeju dzimumaudzināšanā

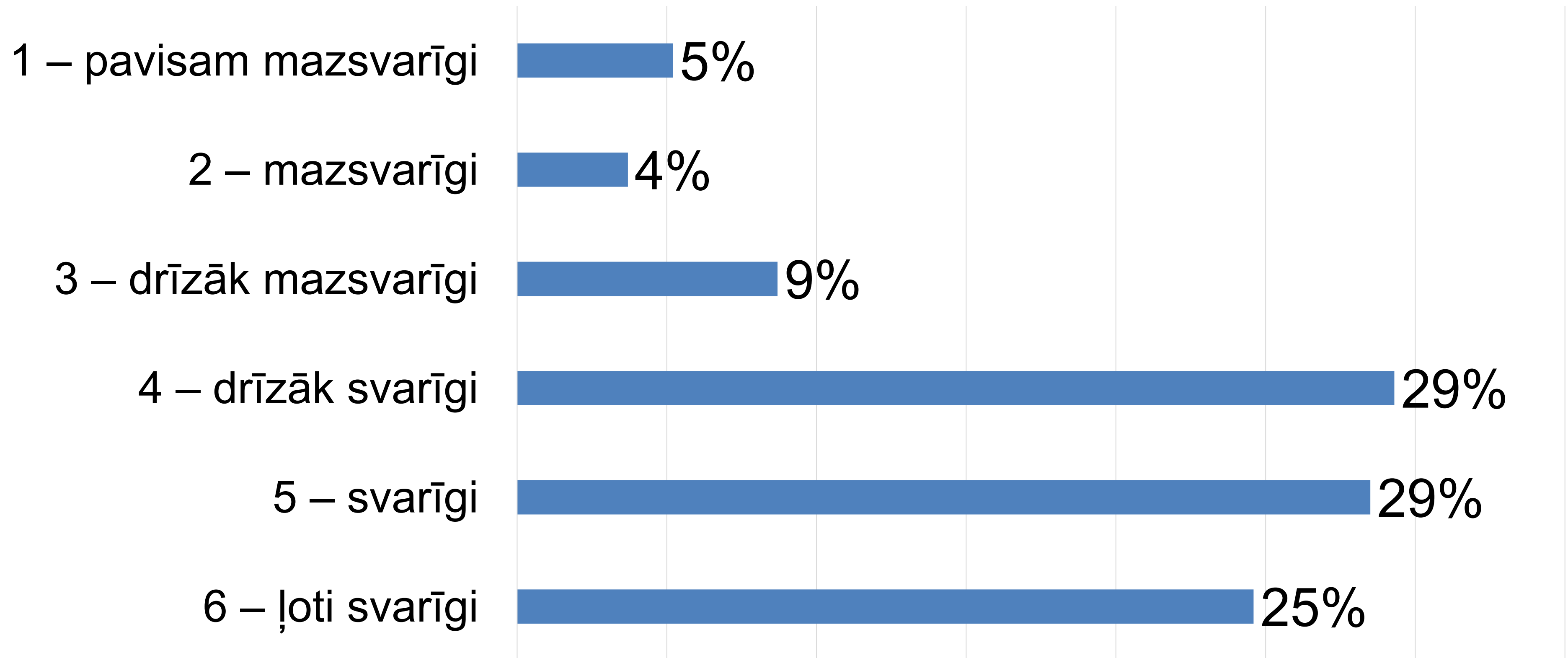
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Organizēt izglītojošus kursus vecākiem par ģimenes veidošanas vērtībās un tikumu attīstībā balstītu dzimumaudzināšanu

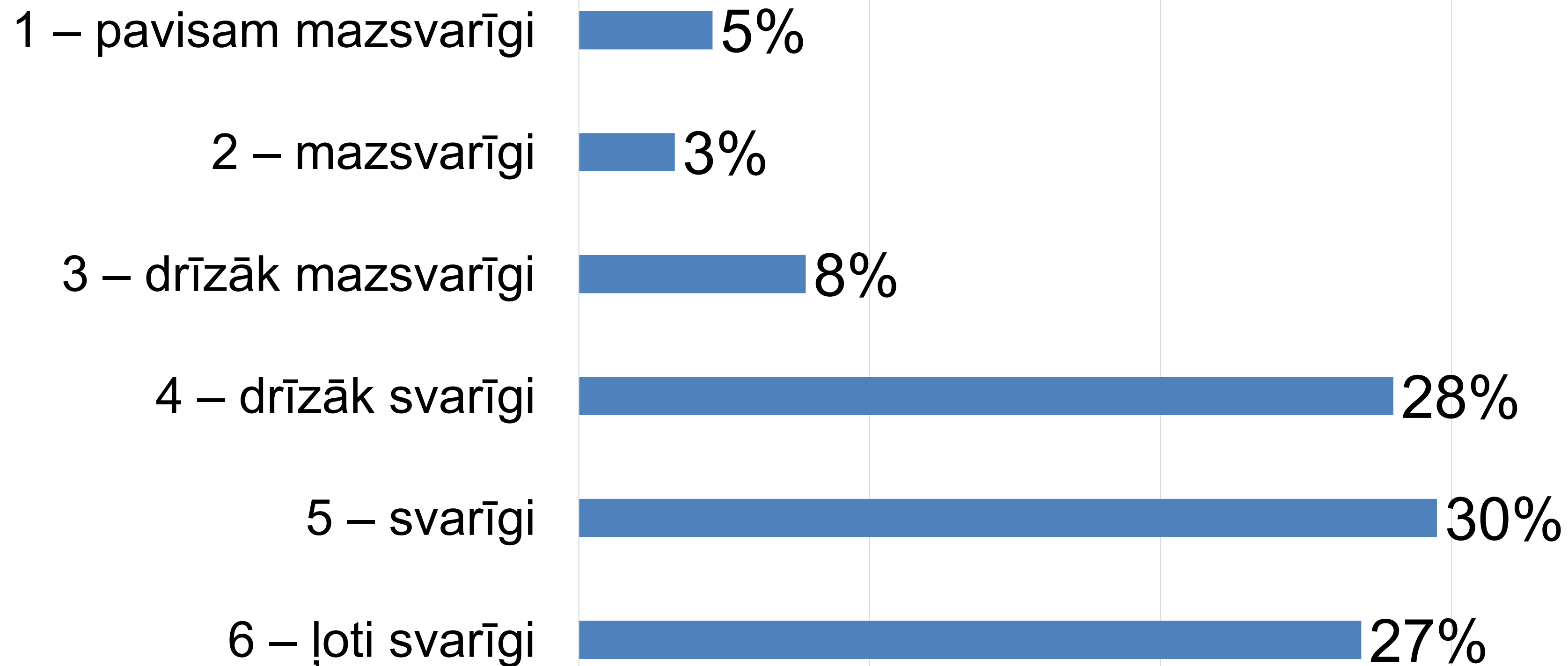
LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

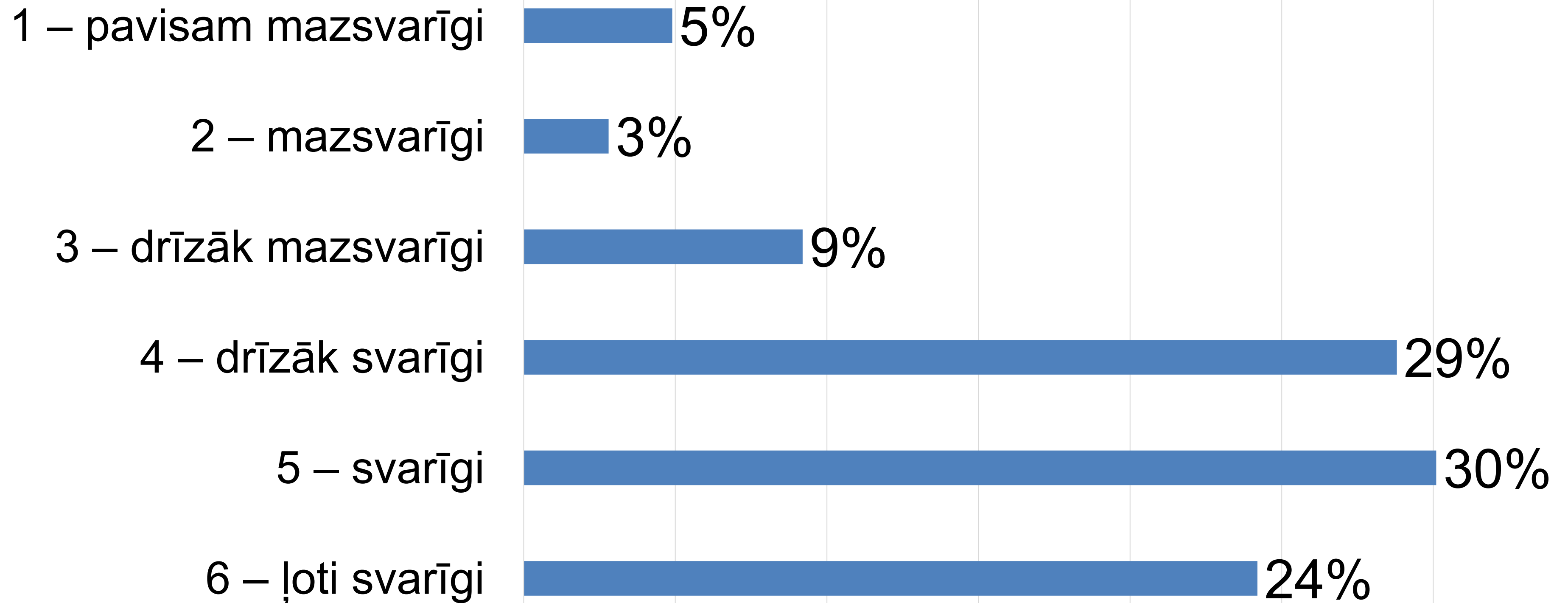
Nodrošināt skolām un ģimenēm profesionāla konsultanta pieejamību, kuri dzimumaudzināšanā izmanto ģimenes veidošanas vērtībās un tikumu attīstībā balstītu pieeju

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

Informēt izglītības sistēmas pārstāvjus par ģimenes veidošanas vērtībās un tikumu attīstībā balstītas dzimumaudzināšanas pieejas zinātniskajiem pamatiem

Popularizēt ģimenes veidošanas vērtībās un tikumu attīstībā balstītu dzimumaudzināšanas pieeju sabiedrībā

LATVIJAS
UNIVERSITĀTE

